

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

De incitamentis 19 ad ferenda æquo animo ea quæ displicent amori
proprio. Cap. VI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78809](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78809)

virtutem anime tollere, sed omnes eorum persecutiones, experientiam virtutum operantur. & ipsarum augmentum, qua prius, ex affectu dilectionis mea, concepta fuerunt. Perfectionem autem consistit in virtutibus valde auctis. Quod autem his modis nos geramus tempore aduersitatum, duo inter alia profunt. Primum, vt iuxta consilium S. Ambrosij supra allatum, & S. Basilij, quislibet se prepararet, cum ab alio, tum ab ipsis etiam suis domesticis se tentandum, idque quoad vixerit. Secundo, ante, vel tempore aduersitatum, rerum aliquarum pia consideratione se corroboret & excitet, ad ferenda æquo animo omnia, qua proprio amori displicent. In duobus, inquit S. Ambrosius, est animi excellentia, vt primum animus tuus bonis exercitatus cogitationibus, mundo corde, quod verum & honestum est videas, atque id quod honestum est, solum bonum iudicet. Deinde nullis perturbetur occupationibus, nullis cupiditatibus fluctet. Deinde vt iudicium tuum stabilis ratione confirmes, & qua iudicaueris letia, tanquam nihil profutura contemnas. Et si quid acciderit aduersi, idque graue & acerbum putetur, ita feras, vt nihil præter naturam accidisse putes. Ad hæc autem omnia, per Dei gratiæ auxilia acquirenda, valde proderunt, seriæ considerationes rerum sequenti capite adferendarum.

CAPVT SEXTVM.

De incitamentis ad ferenda æquo animo ea, qua nostro amori proprio displicent.

186. **Q**UOD B. Catharina Bononiensis suis Noctibus præscripsit, in tractatu quodam ei diuinitus inspirato, hoc omnibus vitæ spiritualis amatoribus congruit: omnes enim, vt ita dicam, quamdiu viuimus, sumus Nouitij Dei, à quo instruimur & excolimur ad perfectionem. Nouitia, inquit, posita sunt ad probationem, vt ex plumbo euadant purissimum aurum, hoc est, ex sensibilibus & mundanis, euadant spirituales & caelestes. Et hoc facit Dominus noster Deus, volens illas ducere per illam viam, per quam iuit filius eius, vii scimus; qui à puero suæ natiuitatis, vsque ad mortem semper iuit per viam crucis. Sed cum nostro amori proprio, crux omnis valde molesta sit, vt ei reddatur vel omnino grata & accepta, vel saltem minus molesta, quod eam amplectatur patienter, libenter, & ardentem, vt ait S. Bernardus; vel vt loquitur S. Basilius, cum exultatione: adferam aliqua incitamenta, qua fusiis explicauit in Opusculo de modis ferendæ Crucis Christi. Et quidem loquendo in genere, locum habet hic prudens responsum S. Ludouici Episcopi Tolosani Ordinis Minorum, qui cum pro suo Patre Rege Siciliae obfes datus esset, & coniectus in carcerem, aliquando rogatus, quis posset illi in tot aduersis, tanta esse æquabilitas, idem vultus, eadem frons, tum ille aduersa, inquit, amicis Dei plus conducunt quam

prospera: tunc Deo subditi sumus, quando aduersis irgemur: Secunde res, mentem extollunt, atque efficiunt, vt Deum non cogites, non merearis. Fortuna enim, vt ignarus medicus cecos eos plerumque efficit, quos complebitur: & quem nimium fouet, stultum facit. Atque idem infelix ille, in quem nil triste incurrit: hic aut sibi ignotus (vt qui nunquam sui periculum fecerit) aut Deo iniustus, quem præterit velut ignauium ad conflictum. Aduersi aliquid eueniat oportet, quod probet virum. Sed magni animi proprium est, placidum esse & tranquilum, tristitia quæque supernæ despiciere; humanosq; casus virtute inferiores; putare calamitates mortaliū, subingum mittere; proprium est magni viri. Sed videamus incitamenta in particulari.

Primum incitamentum

188. **E**st, status vitæ præsentis communis omnibus. Nunquam sentire aliquam turbationem, nec aliquam pati cordis aut corporis molestiam, non est præsentis temporis, inquit Thomas de Kempis, sed status æternæ quietis. Certaminum est arena, ait S. Chrysostomus, præsentis vitæ, porro in certaminibus nemo potest frui requie. In valle miseriarum positi sumus, inquit B. Laurentius Iustinianus, vbi ed magis flendum est, quod minus stemus. In hoc exilio nequamquam Deus hominem eiciet de Paradiso, vt hic aliam faceret paradysum, sed vt operaretur in sudore. Vniuersum vitæ nostra tempus, quadam est vigilia solemnitate æternæ. Vigilia vtiq; non est tempus deliciarum sed fetus. Et vt in alio loco dicit S. Chrysostomus, Præsentia, certamen quoddam sunt, & labores, & stadium: futura verò, perennia, corona, & brauia. Sicut ergo athletæ in theatro & in sudore & puluere & aestu multo, & laboribus & ærumnis pugnandum est, ita & iustum hic multa sustinere oportet, & ferre omnia viriliter, siquidem præclaras illis recepturus est coronas. Non igitur oportet, inquit idem alibi, ob ea qua accidunt, obstupescere. Nam vbique tentationes iis, qui vigilantes, & attentis sunt, adherent: siue à domesticis, siue ab alienis: propterea Paulus etiam, cum ingentem numerum periculorum illis cerneret imminere, ac vereretur, ne qui discipuli inde turbarentur; in hæc verba scribebat: Misit ad vos Timotheum, vt nemo moueatur in tribulationibus istis: ipsi enim scitis, quod in hoc positi sumus. Quorum hic sensus est: Hæc est vitæ nostra, hæc Apostolica conuersationis est conditio, vt ferendis malis innumeris sit obnoxia. In hoc enim positi sumus, inquit, quid est, in hoc positi sumus? quemadmodum res venales in hoc sunt expositæ, vt vendantur, sic & Apostolica vitæ, vt conuictis incessatur, vt mala patiantur, & nunquam respiret, vt nullas inducias nanciscatur. Porro qui vigilantes & attentis sunt, non modo nihil inde capiunt detrimenti, sed amplius inde lucrantur. Nauigamus, inquit S. Augustinus, per quoddam stagnum, & ventus, & procella non desunt, tentationibus quotidianis huius seculi propè completur nostrum nauigium. Sed nominatim, persecutiones linguarum & censurarum, sunt huius vitæ tam pro- Athan. lumnis

Hb. 2. de imit. c. 25. num. 3. c. 3. de Lazaro. lig. vit. tr. de cont. cap. 3.

S. de resu.

Lad eos qui scandalizati sunt c. 20.

1. Theff. 5. 1.

Expof. 2. in Pl. 2. 5. ep. 14. 2d Athan.

185. Mor. Reg. 4. c. 1.

1. Offic. ep. 18.

De incitamentis ad ferenda æquo animo ea, qua nostro amori proprio displicent.

187. am.

186.

187. de S. Ambr. in Pl. 33. 187. 64. Vit.

lib.1. de bon. pat. in proo. l.7.

lumnis non fit obnoxia, difficillimum esse, ne dicam impossibile. Omnes nos, inquit S. Cyprian. sumus destinati ad genus tota vita. Hinc, vt scribit Plinius, Natura hominem natali die abiicit ad vagitus statim & ploratum, nullumq; tot animalium aliud ad lacrymas, & has protinus vita principio. Cur? Respondet S. Cyprianus: Vt vita mortalis calamitates, & labores, quos ingreditur in exordio suo, rudis anima testetur. Quam ob causam dicit S. Augustinus, hominem in sua natiuitate plorantem, appellat, prophetam calamitatis. Nec Rex, inquit S. Chrysostomus, Procul a cruce vitam agit, & vitam viuit plenam multis tribulationibus. Nulla domus, ait Seneca, in toto orbe terrarum aut est, aut fuit, sine comploratione. Ideo bene Solon legislator Atheniensium dicebat: Vrbes atque oppida, nihil aliud esse, quam humanarum rerum domicilia: quibus luctus, merores, tristitia mortalium, quasi septis includantur.

I. de bon. pat.

Etiam vnicus, inquit S. Augustinus, qui fuit sine peccato, (Christus Dominus) non tamen sine flagello. Omne pomum, inquit idem, omne granum, omne frumentum, omne lignum, habet vermem suum: alius est vermis mali, alius pyri, alius saba, alius tritici. Ita in quouis hominum statu, sunt tribulationum vermes, amori proprio hominum displicentes. Dum viuimus, omnes sumus athletae: atqui, vt ait S. Chrysostomus, Nullus athleta generosus in stadio balnea quarit, aut mensam cibis & vino redundantem. Hoc non est athleta, sed delicati. Athleta namque pugnat puluere, oleo, solis ardore, sudore longo, tribulatione, & angustia. Hoc est certaminis tempus & pugna, igitur, ait: Periculum est, & doloris. Et ita S. Ildorus Pelusiota S. Chrysostomi discipulus, explicans illa verba Domini, In mundo, pressuram habebitis, ait: Perpicuum est, certaminum ac laborum stadium, hanc vitam esse, coronarum autem & praemiorum, futuram. Quod scribit etiam alio in loco. Et hoc quidem magis diuites experiuntur & Reges, qui putantur felicissimi, vti fuse ostendit S. Chrysostomus h. 66. & 67. ad pop. Hoc mortuo etiam ethnici se animabant ad patientiam in aduersis. Hinc Seneca: Offendi rebus istis tam ridiculum est, quam queri quod spargaris in publico, aut inquineris. Eadem vita conditio est, quae balnei, turbae, itineris. Per eiusmodi offensas emendandum est, confragosum hoc iter: preparetur animus contra omnia: scias se venisse, vbi luctus, & vltices posuere iubilium cura.

I. 2. ciu. cap. 5.

h. 66. ad pop. 189. I. de consol. c. 35.

in Pl. 31.

190. S. 5. de ver. Dom.

h. 67. ad pop.

I. 2. ep. 24.

Ioan. 16. 33.

I. 3. ep. 154.

ep. 107.

In hoc contubernio vita degenda est. Effugere ista non potes, contemneres potes: contemnes autem, si sepe cogitaueris, & futura praesumpseris. Nemo non fortius ad id, cui se diu composuerat, accessit, & durus quoque si praemeditata erant, obstitit, ac contra imparatus etiam leuissima expaui. Id agendum est, ne quid nobis inopinatum sit, & quia omnia nouitate grauiora sunt, hac cogitatio assidua praestabit, vt nulli malo sis tyro & c. Hanc rerum conditionem mutare non possumus, id possumus, magnum sumere animum, & viro bono dignum, quo fortiter fortuita patiamur, & natura consentiamus: natura autem hoc, quod vides, regnum mu-

rationibus temperat. Nubilo serena succedunt, turbantur maria cum quiescerunt; flant inuicem venti, noctem dies sequitur, pars calis confurgit, pars mergitur, contrariis rerum aeternitas constat.

Quocirca, vt idem alio in loco scripsit. Imperfectus & adhuc in publicum se iudicium dirigitibus hoc proponendum est, inter iniurias ipsas contumelias debere versari. Omnia leuiora accidant expectantibus. Quo quisque honestior genere, forma, patrimonio est, hoc se fortius gerat: memor, in prima acie alios ordines stare: contumelias, & verba probrosa, & ignominias, & cetera de honestamentis, velut clamorem hostium ferat, & vt longinqua tela, & saxa, sine vulnere circa galeas crepitantia. Iniurias vero vt vulnera, alias armis, alia peccati infixa, non deiectus, ne motus quidem gradu, sustineat. Etiam si premeris, & infesta vi vrgeris, cedere turpe est. Assignatum a natura locum tuere. Queris quis sit hic locus? Vri.

Cum ergo velimus nolimus, sine rebus amori proprio hominum displicentibus, esse in hac vita nequeamus, faciamus iuxta consilium S. Antonij, & Chrysostomi, Ex necessitate virtutem, & exemplo S. Pauli primi Eremitae, Necessitatem in voluntatem vertamus, & aequo animo fetamus, quaecumque displicent amori proprio. Hac Christus, inquit S. Chrysostomus, te vult voluntarie gerere, quae per necessitatem oportet te facere. Quae prorsus, inquit, necessarium est pati, propter me pati malis. Quod si scire cupis, qualiter poteris non subuerti a tribulatione? Respondet idem alio in loco: Si cogitaueris quod siue velis siue nolis, illa tum patieris; sed si grate quidem, maxima lucraberis; si vero egrè ferens, neque calamitatem ita minorem facies, & maiorem reddes procellam. Hac itaque cogitantes, quod necessitatis est; hac nostrae voluntatis esse faciamus, casum generose ferendo, Domino benedictionem referendo: ita mala non voluntarie illata, tibi fient liberae merita voluntatis. Idque tanto magis, quia Christus Dominus, neminem ab hac conditione excipit, sed dicit omnibus: Si quis vult post me venire, abneget semetipsum, & tollat crucem suam, & sequatur me. Alioquin, vt habemus ab eodem dictum, Qui non accipit crucem suam, & sequitur me non est me dignus. Ego, inquit S. Chrysostomus, solus Christi verbis acquiesco, dicentis: Angusta & arcta via est, quae ad vitam ducit. Quod autem per angustam viam latere non possit, omnibus profecto liquet. Si enim in exterioribus certaminibus, nullus absque sudoribus coronam referre potest, atque id, cum eiusdem natura confortem habeat aduersarium, vbi nobis virtutes ille nequam oblaentur, quomodo sine summis laboribus pressurisq; & angustis, illorum insaniam superare poterimus? Quocirca merito S. Gregorius scripsit: Retributionis aeterna gaudium, nequaquam in calo colitur, nisi prius in terra cum fletu, & gemitu, & amaritudine seminetur, sicut scriptum est: Eantes ibant & flebant, mittentes semina sua; venientes autem venient cum exultatione, portantes manipulos suos. Terepus autem vitae huius est tempus seminis, vt ait S. Chrysostomus, in quo, die sola, licet pariter & semi-

I. quod in Sapientia non cadit iniur. c. 19.

194. h. 64. ad pop.

191. S. Ath. c. 15. vit. S. Chr. S de tele. rand. S. Hier. in vita Pauli. h. 47. ad pop.

h. 64. ad pop.

192.

Luc. 9. 13. non est me Matth. 10. 38.

in Pl. 3. Pl. 12. 5.

h. 21. ad pop.

na

na spargere, & messum facere. Ante seminatio-
nem autem & messum ager aratri scindendus
est.

Secundum incitamentum

193. **E**st multitudo peccatorum nostrorum, quæ
emeretur quotidiana flagella. In multis enim
offendimus omnes inquit S. Iacobus Apostolus. Ut
autem docet S. Gregorius, ponderans illa verba
Job: Sciens, quod non parceres delinquenti. Delinquen-
ti Dominus non parcat quia delictum sine ultione non
deserit: aut enim ipse hoc homo in se panitens punit, aut
194. hoc Deus cum homine vindicans punit. Si non puniat,
195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210.
tundendum est. Nam, ut scribit S. Chryostomus,
semper quidem timere oportet peccantes, maxime verò
cum graue patimur nihil: cum enim particulares penas
exigit Deus, leuiter nobis facit ex his retributionibus:
cum autem in singulis peccatorum longanimitè agit,
ad magnam in talibus permanentes ultionem seruat.
Nam si bene viuentibus necessarium est tribulari, multò
magis peccantibus. Vide saltem quantum nactus Pha-
rao longanimitatem, extremas de omnibus dedit pœ-
nas. Exigit autem penas frequentius per mollia quidem
& tenera, sed per molestissima, nostro amori pro-
prio flagella linguarum. Ob quæ S. Chryostomus,
nos, ait, Nunc peiora pati his quæ Paulus Apo-
stolus perpessus est: Eum enim Iudæi, inquit, lapidibus
cadebant, sed nunc verbis, lapidibus durioribus feri-
mur. Sed, ut ait S. Gregorius, Tunc illata conuicia
bene toleramus, cum in secreto mentis, ad mala perpe-
trata recurrimus. Leue quippe videbitur quòd iniurià
precutimur dum conspicimus, quia peius est, quòd me-
remur. Præsertim quia, loquendo humano mo-
re, pius Deus patitur, peccata nostra tolerando,
non puniendo, quàm nos patiamur in hac vitâ.
Pulchrè hoc obseruauit insignis ex S. Dominici
Familiâ Scripturæ interpres Olearius ponderans
illa verba Ilericæ c. 43. 24. Seruire me fecisti pro-
pter peccata tua, præbisti mihi laborem in iniquitati-
bus tuis, quæ licet ex Hebræo: Seruire me feci-
sti propter peccata tua, laborare me fecisti: in iniquita-
tibus tuis. Deinde subdit: Quàm nihil sint ea, quæ
propter Deum facimus aut patimur, & quàm multa
& graua quæ ipse patitur pro nobis, optimè hic nobis
ostendit. Plus enim Dominus suo modo laborat, pecca-
tum vnum nostrum, etiam minimum, serendo, quàm
sunt omnes labores quantumcumque graues, quos feri-
mus propter peccata nostra. Expende quantum malum
peccatum sit, quòd facit Deum laborare & seruire. Do-
minus laborare dicitur in peccatis nostris, dum ea susti-
net, nec statim punit. Talis reflexio tempore tribu-
lationum, iudicio S. Augustini, est propria iusto-
rum. Vulgus hominum, inquit, iniuste se putat tole-
rare, quæ patitur: at verò vir iustus, qui se ipsum statim
in exordio sermonis accusat, iustitiam Domini prædi-
cat, quòd meritis suis digna patiatur. Agnouit hoc
& Seneca: affecti sumus penâ, succurrat, non tantum
quid patiamur, sed quid fecerimus. In consilium de vitâ
nostrâ mittamur. Si verum ipsi nobis dicere potueri-

mus, pluri licet nostram estimabimus. Si volumus
æqui omnium rerum iudices esse, hoc primum nobis
suadeamus, neminem nostrum esse sine culpa. hinc enim
maxima indignatio oritur. Nihil peccati, nihil feci. Imò
nihil fateris. Indignamur aliquâ admonitione aut
coercitione nos castigatos, cum ipso tempore peccemus,
cum adiciamus malefactis arrogantiam & contumacia-
m. Quis est iste, qui se profiteretur omnibus legibus in-
nocentem? Qui hoc animi sensu excipit ictus Dei,
per linguas & epistolas hominum criticorum
flagellantis, rem offert Deo valde acceptam, &
subtilem quandam, ac non vulgarem gratia-
rum actionem. Vis agnoscere, ait S. Chryostomus,
quem admodum verè Deo gratia referantur, au-
di tres pueros in medio ignis loquentes: Peccauimus, im-
quæ gestimus. Hoc est enim referre gratias Deo: peccata
ei propria confiteri, ut cum se aliquis reum mille fa-
teatur malorum, nulla tamen satis magna se pro his
arbitretur ferre supplicia. Quæ tamen æquo ani-
mo tolerando, suorum consequitur abolitio-
nem peccatorum. Ideò S. Chryostomus, Nonne,
inquit, debes habere gratias, quòd per beneficium ini-
mico collatum occasionem nancisceris, ut apud Deum
tibi fiducia fores referentur, & peccatorum tibi fiat
absumptio: Et quis sanâ intelligentiâ, inquit S. Gre-
gorius Papa, de percussione suâ ingratus existet, si ip-
se sine flagello non exit, qui hic sine peccato vixit? Quo-
circa, ut monet S. Chryostomus, Cum cogitau-
rimus, quæ passi sumus à conferuis, cogitemus, quæ feci-
mus in ipsum Dominum, & metu propriorum crimi-
num, iram de alienis delictis collatam facillimè poter-
mus summouere. Si enim meminisse oportet delictor-
um, propriorum tantum meminisse oportet. Quod si
propriorum memores fuerimus, nunquam aliena delicta
suppediabitur: contra, si illorum obliuiscamur, ista
facilius obuersionibus nostris cogitationibus &c. Quo-
circa quilibet nostrum suorum peccatorum
consciens, dum persecutiones patitur, dicat cum
S. Bernardo: Vapulem sanè, vapulem, ut male ope-
rans, si forte verbera in merita repententur: sortassis mi-
sererebitur flagellato, qui bonum in me non inuenit quòd
remuneret: sponsus Ecclesiæ Iesus Christus. Quocirca
meritò Saluianus, indicat, peccata hominum,
esse orationem quandam, & quidem clamorantem
& importunam, quâ impetramus, & quâ ex-
torquemus mala, quibus ferimur à Deo. Scilicet,
quia cedi aures suas dicit Deus clamoribus peccato-
rum, ne differatur pena precantium: & verè clamor,
& grandis clamor est. Probat utique nobis Deus, quòd
ipse eos noluerit perdere, sed ipsi extorserint, ut perirent.
Debita itaque delictorum, inquit B. Laurentius Lu-
stinianus, bonorum omisio, gratiarum numerositas,
Sanctorum exempla, & promissæ felicitatis sedulo ru-
minanda sunt premia. Istiusmodi enim cogitationibus
humana mens in penâ sit hilis, & in omni probatâ
virtute sublimis.

Sed aliâ ratione, peccata nostra exigunt tri-
bulationes, non tam ut illa puniantur in nobis,
& ut Deo pro illis satisfiat, sed etiam, ut corri-
gamus nos, & ea vitemus deinceps. Quod præ-
clarè

197. hom. 3. in Matth.

198. h. 71. ad pop.

199. 3. p. Past. Adm. 13. Ser. de debitore 10000. talentor.

Ser. 44. in Cant.

l. i. de gubern. Dei.

de inter. con. c. 6.

mod. in
dentè
o cadit
t. c. 19.
193.
194.
195.
196.
197.
198.
199.
200.
201.
202.
203.
204.
205.
206.
207.
208.
209.
210.
211.
212.
213.
214.
215.
216.
217.
218.
219.
220.
221.
222.
223.
224.
225.
226.
227.
228.
229.
230.

1.3. ep. 280.

clare sic explicat S. Iſidorus Peluſiota : Minimè fieri poſſe arbitror , vt inimicos probi viri non habeant. Nam ſi in Philoſophica vita curriculo offendunt, ab inimicis vitilitate capiunt. Perſepè enim obortum maledictum , animi morbum, aut ignoratum, aut neglectum curauit. Et ita probi & clari viri , aut veris amici, aut acribus & inflammatis inimicis, opus habent. Illi ſiquidem admonendo, iſti verò conuiciando, à peccatis auertunt.

Tertium incitamentum

200. h. 59. ad pop. Baſ. Conſt. Mon. c. 21. par. a. 1. Chr. h. 69. in Mar. & h. 56. ad pop. in it. Th. S. 126. & S. 100. Luc. 9. 23. Gal. 6. 14. Baſ. conſt. mon. c. 21. Mac. in hiſt. Lauſ. c. 20. & alter tr. 17. Dor. S. 1. Caſ. l. 4. cap. 34. Luc. 14. 27. in Pl. 83. 201.

Ruff. l. 3. num 86. Pelag. l. 15. n. 17. Roſvecy. p. 113. & 623. a. 7. L. 5. libel. 15. a. 17. gr. 1. Opulc.

Vit. c. 40. pag. 472.

Et ſi ſtatus vitæ Religioſe, quæ eſt ſtatus afflictionis & crucis. Monasteriū, inquit S. Chryſoſtomus, eſt lugendi domus : quam ob cauſam S. Baſilius, & S. Ephrem, & S. Chryſoſtomus, & S. Theodorus Studita Religioſos appellant Crucifixos : & S. Theodorus Studita vitam Religioſorum, vocat crucigeram. Nam ſi omnes, etiam ſeculares, vt Chriſtus ait, quotidie crucem ſuam portando, debent ſequi Chriſtum, multò magis Religioſi, quibus, vt ait Apoſtolus, mundus crucifixus eſt, & ipſi mundo. Quæ verba, religioſis potiſſimum conuenire, docent S. Baſilius, S. Marcellinus, S. Dorotheus, & Abbas Pynufius apud Caſſianum. Quæ quidem crucis, hoc eſt, rerum amoris proprio diſplacitum, baiulatio, adeò neceſſaria eſt cuius, qui vult eſſe Chriſti Diſcipulus, vt Chriſtus noſter Magiſter proclamari: Qui non baiulauit crucem ſuam, & venit poſt me, non poteſt meus eſſe diſcipulus. Ideò, inquit S. Auguſtinus: Quoniam dictum eſt: Fili accedens ad ſeruitutem Dei, ſta in timore. & prepara animam tuam ad tentationem; accedens quoque ad ſeruitutem Dei, ad torcular ſe veniſſe cognoſcat. Tribulabitur, coneretur, comprimetur: non vt in hoc ſeculo pereat, ſed vt in apothecis Dei deſinat : tanquam vinum laticans cor Dei ex vna in torculari tribulationum expreſſum. Meritò ergo interrogantibus quibuſdam fratribus Abbatem Moſen ſermonem, ille hortatus eſt diſcipulum ſuum Zachariam, vt eis aliquid diceret: Tunc ille, pallium ſuum depoſuit ſubtus pedes ſuos, & conculcauit illud. & dixit: Niſi quis ſic fuerit conculcatus, Monachus eſſe non poteſt. Monachus enim, vt ait S. Climacus, eſt perpetua natura violentia : & ſtatus religioſus, vt docet S. Thomas, eſt ſtatus penitentie. Non poteſt autem eſſe penitentie, ſi quis nil patitur, & quòd plura patitur, eò eſt perfectior in illo ſtatu. Atque ita Dominus in magnà quadam perſecutione, quam à domeſticis patiebatur noſter P. Balthazar Aluarius in ſuo Reſtoratu, in ſacro pro eius ſolatio dixit hoc inter alia: Si Religioni huiusmodi ſel deſſet, quid tibi mei cauſa ſerendum ſuper eſſet? & tunc mihi occurrebat, quòd ſi ego eſſem qualis deberem, debuiſſem potius ſimiles ſellis hauſtus, imò etiam amariores optare: & ſi huiusmodi diſſilia & ingrata vita iuſti deſſent, idem eſſet, atque ſi Chriſti Domini corona, ſpina deſſent, aut auri cuspides, preioſa veſti. Qui ergo ſtatum religioſum amplexus eſt, expectet ſel ad

uerſitatum, & dum inuaduntur & propinquantur ab hominibus, libenter eas pro Deo bibat. Praſertim, quia vt ipſe continè in ore habebat, Religio eſt ſchola mortificationis & quòd venerimus ad eam, 634. vt ſcientiam diſcretem facienda crucifixos.

Quartum incitamentum

Et ſi, quia per aduerſitates purgatur iuſti anima à culpis peccatorum, & præſeruat tanquam per pedagogum noſtrum, vt ait S. Chryſoſtomus, id fuſè ibi ostendens, vt etiam tum liberatur & mundatur. Quod enim ignis eſt auro, inquit S. Chryſoſtomus, hoc eſt animis tribulatio, ſordam abſtergens, faciens mundos, claros reddens & ſplendidos. Pulchrius hoc ipſum alibi expreſſit: Quem admodum ignis auro adnotus, probius illud efficit, eodem modo calamitas animos aureos ſubiens, puriores eos ac præſtantioreſ reddit. Hoc ipſum multò antè docuit Spiritus Sanctus: Pius & miſericors eſt Deus, & remittet in die tribulationis peccata. Si inimicus opprobrauerit tibi crimen, inquit S. Chryſoſtomus, cuius tibi conſcius eſt, tu verò audiens, non conuiciaris ipſi vicium, ſed cum amaro gemitu Deum imploras, protinus omnem culpam depoſuiſti. Rogo quid hoc eſſe poterit feliciter: quid ad criminum abolitionem facilius: Publicanus in rapinis & violentiis vita tempus omne conſumpſerat, Phariſæus ad omnem peruenerat iuſtitiã, vt qui facultates ſuas diſiparet in pauperes, aſſidueq; ieiunaret, purus à rapinis: At publicanus deſpectus à Phariſæo non regeſſit contumeliã, neque vicium dixit conuicium, ſed amare ſuſpirans peccati, percutiens hoc tantum dixit: Propitius eſto mihi peccatori, & deſcendit iuſtificationem. Vides celeritatem. Accepit probrum, & abluit probrum, & criminum accuſatio facta eſt illi criminum remiſſio: & hoſtis, inſciens factus eſt beneficus. Quot labores erant Publicano ſubeundi, ieiunando, humi dormiendo, vigilando, bona ſua egenis impartiendo, longo tempore in ſacco & cinere ſedendo, vt illa tam multa peccata poſſet deponere? At nunc, cum nihil tale fecerit, ſimplici verbo omnem depoſuit iniquitatem ac probra conuiciã, Phariſæi (qui videbatur contumeliã eum afficere) pepererunt illi iuſtitie coronam, idque ſine ſudoribus, ſine laboribus, & abſque longi temporis morã. Vides quantum adferat vitilitatis, inimicorum exprobatio, (etiam ob vera crimina) ſi modo eam philoſophico pertuleris animo. Hæc S. Chryſoſtomus. O ſeruum illum beatum, l. de pati. exclamat Tertullianus, cuius emendationi (per tribulationes) Dominus inſtat, cui dignatur iriſci, quem admonendi diſſimulatione non decipit! Pulchrè hoc in Pl. 39. explicat S. Auguſtinus, ponderans illa verba: Oculi Domini ſuper iuſtos, & aures ad preces eorum: Noli, inquit, timere oculos Domini, ſuper te ſunt, & aures eius. Quid vis amplius? Si murmurantem ſeruum in domo magnã non audiret paterfamilias, quæreretur & diceret: Quanta nos hic patimur, & nemo nos audit? Nunquid deũ illud de Deo, quanta hic patior, & nemo me audit? Si audiret me, forte dicis, tolleret mihi tribulationem: clamo & tribulor. Tantum tu tene vias eius,

eius. & quando tribularis audit te. Sed medicus est. ad-
huc putre habes. nescio quid. Clamas. sed adhuc fecat. &
non tollit manum. nisi seuerit quantum videtur: Et
enim medicus crudelis est: qui exaudit hominem, &
parcat vulneri & putredini. Matres quomodo fricant
in balneo ad salutem filios: nonne paruuli clamant in-
ter manus earum: ille ergo crudelis sunt, vt non par-
cant, non exaudiant lacrymas: nonne plena sunt
pietate: Et tamen clamant pueri, & eis non parcitur.
Sic & Deus voster plenus est charitate, sed idem vi-
detur non exaudire, vt sanet & parcat in sempiter-
num.

Sed quamuis omnes aduersitates à iustis æ-
quo animo toleratæ multas in cælo eis com-
parent coronas, vt plurimum tamen, non pro-
pter coronas immittuntur à Deo. sed vt à pec-
catis, tanquam ab animi morbis per eas pur-
gentur. Etenim Deus, inquit S. Basilus, cum
medicus sit humanorum animorum, pro naturâ mor-
borum, medicamentorum etiam ad singulos apposi-
tam temperat vim, que quando opus sit, intimum
etiam penetrans vitium, per purgare queat. Proinde,
cum id ita se habere planissime intelligamus, à gra-
uarum actione nunquam desistamus: esto dum à ne-
gligentibus, aut à maliciis nostris per purgamur, acro-
rem aliquando medicinam experiamur. Illud autem,
tentationis & probationis causâ aliquid pati, raro-
rum admodum hominum est, & abraha similitum.
Vnde S. Chrysostomus ait: Ille præsertim beatus
est, qui hic penas luit, vt peccatis omnibus depositis,
probatu migret, & mundus ac infons. Itaque cum
rebus aduersis premimur, gaudeamus, hoc enim est
peccatorum expiatio. Quocirca Christus Domi-
nus, excitans dilectam famulam suam B. Bapti-
stam Veranam Ordinis S. Francisci ad amorem
crucis, dixit ei: Cognosce te esse magis obligatam illis
qui tibi malum fecerunt, quam ei, qui bonum; ille enim
persona sunt, que purgant animam tuam, & pul-
chram faciunt, gratiosam & acceptam in conspectu
meo. Hinc Deus quos non amat, sine cruci-
bus iucundè viuere sinit, & in suis sordibus
imponè volutari. Si quis scire velit plenius, in-
quit Lactantius, cur malos & iniustos Deus, po-
tens, beatos, & diuites fieri sinat: pios contra hu-
miles, miseros, inopes esse patiatur; sumat eum Se-
neca librum, cui titulus est: Quare bonis viris mul-
ta mala accidant, cum sit providentia: in quo ille,
multa, non imperitiâ seculari, sed sapienter ac pe-
nè diuinitus elocutus est. Deus, inquit, homines pro
libero habet: sed corruptos & vitiosos, luxuriose ac
delicate patitur viuere, quia non putat emendatione
sua dignos. Bonos autem, quos diligit, castigat sæ-
pius, & assiduis laboribus ad vsum virtutis exercet,
nec eos caducis ac mortalibus bonis corrumpi ac de-
pravari sinit. Vnde nemini mirum videri debet, si
pro nostris sæpè delictis, à Deo castigamur: imò verò
cum iactamur ac premimur, tum maxime gratias
agamus indulgentissimo Patri, quod corruptelam no-
stram non patitur longius procedere, sed plagis ac
verberibus emendat: Ex quo intelligimus, esse nos Deo

cura, quibus, quia peccauimus, irascitur. Hæc La-
ctantius ex Seneca. Et hæc quoque est causa
prolixæ tribulationis ac diuturnæ. Nam quem-
admodum cum in conflatorem fornacem aurifex au-
rum iniecerit, inquit S. Chrysostomus, tandem
illud ab igne examinari sinit, quousque purius vide-
rit euasisse; ita quoque Deus, tandem hominum ani-
mas probari malis permittit, quousque pura fierent,
ac splendida, multamque ex illâ exploratione utilita-
tem perceperint. Itaque hoc quoque beneficentia ge-
nus est maximum. Quod si quis angatur eam ob-
caulam, quod putet, ob sua peccata immittas
tribulationes à Deo, huic ponderanda sunt ver-
ba S. Chrysostomi: Atqui, inquit, gaudere po-
tius, & meliore animo esse debes, quod hic peccata
tua tibi remittantur, ne cum seculo isto damneris.
Qui enim dolet, non quia cruciatur, sed quia offen-
dit Deum, dolere debet. Peccata enim separant à no-
bis Deum: cruciatus verò nobis illum reconciliat, præ-
paratque propitium ac propinquum nobis fieri. Quod
autem non sit peccatorum tuorum retributio, sed
coronarum potius præmiorumque materia, sudor iste
tuus ac dolor, hinc sanè manifestum est: Si enim prius
turpiter ac luxuriose vixisses, atque ita te ad Mona-
chorum conuersionem contulisses, ne sic quidem hæc
suspicio locum habuisset. Nam si ob hoc penas in-
ferri, vt in malis perseverantes ad penitentiam pro-
uocet, ostensa penitentia, superflua iam erit pena. In-
tantum enim abest, vt nos punire velit Deus, vt cum
sepenuerò poenis digna faciamus, summaque conuer-
sione opus habeamus. comminatione solum verbiq; ter-
ribilibus nos castigare malit: idq; facile quispiam ani-
maduerter, & in Israhelica plebe & in Ninivitarum
Ciuitate. Non solum enim supplicia intentata non
intrulit, cum penitentiam ostenderent, sed & minas
ipsas remouit. Longè enim vult ipse, nihil nos pati mali,
quam nos ipsi: nullusq; sibi ita parceret libenter, vt om-
nibus Deus. Deinde, qui sapius peccantes, verbis
tantum extirret, nec punit penitentes, eosq; hæc for-
midine liberat, te, qui tanta religionis, tanta virtu-
tis & probitatis indicia præ te tulisti, non solum his
minis, & hoc terrore non eripuit, verum opera ipsa
supplicii exposuit. Et quomodo credi hoc potest, etiam si
prior illa tua conuersatio corruptissima fuisse ac per-
dita. Cum verò deterior illa non fuerit, quam præsens
sit, ornata tamen & ipsa, summaque honestate pollens,
profectò nobis omni ex parte constabit, colluctationes
has tuas, coronarum tibi, maiorisq; gloriæ occasionem
esse. Quibus similia tradit homil. 32. in Genes.
col. penult.

Pulchrè declarat hanc utilitatem à tolera-
tis crucibus manantem, S. Ioannes Clima-
cus: Ipsa, inquit, tibi plebeia vox persuadeat, pro-
brum & contumeliam, lacrum esse virtutum ani-
ma. Solent enim seculares, cum aliquem in faciem
ignominis & contumelias resperferint, gloriantes ad
alios dicere: Laui illum. Quod profectò verum est. Ideò
paulò antè S. Climacus Monasterium appel-
lauit, Salutarem sillonum officinam, in qua dum Mo-
nachus contumelias & ignominias, & fratrum vexa-

S. in para-
lyt.

204.

13. de
prouid.

gt. 8.

tionibus extenditur, atque intellectualiter pulsatur. forsataque verò etiam sensibilibus calcibus tunditur, & calcatur. sordes, quae animae vestes macularant, diluuntur. Et, ut S. Gertrudi reuelavit Dominus, & ipsa scriptum reliquit: Quid vniuersalior & grauior est passio, eò puriorem clarificationem animae praestat. Et specialius afflictio, vel exercitatio cordis in humilitate & patientiâ & similibus, tantò magis animae candorem colorant, quantò eam vicinîus, efficacius & propius tangunt. Gratias tibi amator hominum, qui hoc modo aliquoties me ad patientiam alexisti. Ipsi Ethnici hanc veritatem agnouere. Si corporum medicinam exercentem, inquit Simplicius, ex mente Epieteti, prentem, membra refecantem, & planè sanos carnifices imitantem, malum non dicimus, sed bonum, si Medicis cum gratiam habemus, tum mercedem numeramus, cur in medicinâ Dei non acquiescimus? Neque enim iracundè, nec vindictâ cupiditate, nec præter meritum, nec nocendi causa quicumque horum facit Deus, sed instar Medici & curatoris & parentis, & ad maximam vtilitatem nostram, & (quo vno verbo rem complecti totam licet) pro suâ Diuinâ bonitate. Multiformis autem est Dei medicina, vt qui alios morbis, inopia, ignominia, alios pestilentia fame, terra motu, inundatione, naufragio, bello, alios penus humanitus inflicti medicetur. Neque verò mala haec sunt, sed bona: siquidem medicari bonum est.

Quintum incitamentum

205. **Q**uia per cruceſ etiam pœnæ peccatis iustorum debita remittuntur, & materia pœnis purgatorij subtrahitur. Patiens, vt ait B. Laurentius Iustinianus, sapienter agit, vt debita sua soluat. Nihil enim de suo in soluendo expendit, sed facit, vt hostes sui pro se soluant. Illas enim ab eis iniurias sustinens, dicitur abundè, sicq; fit, vt contumelias magis gratia quàm ira debeatur cum earum interuentu, Deo iudice, & pœna grauior declinari posse confidatur. & ingentes thesauri in conscientia per patientiam recedantur. Patientia hominem Martyrem facit. Proinde purgat à peccatorum pœnis, vt martyrium. Ea enim, inquit S. Chryl. quae nobis in hac vitâ inferuntur supplicia, diuinitus, futurorum cruciatu partem haud exiguam succidant. Et quantò magis, inquit idè alio in loco, de hac ipsa re differens, quantò, inquam, magis aurum inflammatur, tantò etiam purius redditur. Imò possunt sepe omnem pœnam succedere; quòd probat ex èplo Lazari, à cruciatibus vitæ alterius per mala vitæ praesentis tolerata, praeseruari. Nam, vt ait S. Gaudentius Episcopus Brixiae, Idcirco pudicè conuersantem Dominus nunc tribulationum & agnitum flagello castigat, ne in illo sordium aliquid futurus ignis inueniat: sed vt per exiguas plagas, breuissimi temporis, ab omnibus purgatus maculis, securus ad aeternam migrare requiem mereatur. Quà de re pulchrè differit S. Celsarius Arelatensis. Dum exterior afflictio voluntaria distractionis inferretur, tremendi iudicij offensa sedatur: & ingentia debita labor soluit exiguus, quae vix con-

sumpturus erat ardor aeternus. Habet magnum & salubre purgatorium, inquit Thomas de Kempis, patiens homo, qui suscipiens iniurias, plus dolet de alterius malitiâ, quàm de suâ iniuriâ qui pro contrariantibus sibi, libenter orat, & ex corde culpas indulget: qui facilius misereatur, quàm irascitur. Et alibi: Si dixeris te non posse multa pati, quomoddò tunc sustinebis ignem purgatorij: De duobus malis minus est semper eligendū. Pulchrè hanc veritatem declarauit Beatissima Virgo Maria S. Brigittae, Deus, inquit, est sicut optima lotrix, quae pannum immundum ponens inter procellas, vt ex motione aquae fiat purior & candidior, diligenter cauet iclus vndarum, ne submergatur pannus. Sic Deus ponit in praesenti amicos suos, inter procellas paupertatis, & tribulationis, quibus ad aeternam vitam purgantur, custodiens eos diligenter, ne vel nimia tristitia vel tribulatione intolerabili demergantur. Alia similitudine hoc ipsum explicat S. Nilus, docens expurgari animam per tribulationes, tanquam per fullones. Ne recuses, inquit, imitari fullones, qui etsi calcando tundunt, nihilominus tamen ab eis albescit vestis, Vestem ergo te puta esse, aduersarios tuos, fullones, qui te suis linguis, & aliis modis, tundendo, coram Deo dealbant, & à peccatorum fecibus ac reliquiis, post ablatis aliis modis culpas, expurgant, & mundum reddunt, aptumque, vt tunc, si moreris, rectè eas ad caelum, sine purgatorij flagellis. Idè meritò idem S. Nilus alio in loco ait: Si ignominia affectus fueris, gaude si iniuste, merces tua copiosa erit: Si verò iuste & si respueris tam liberatus es à flagello.

Ignis enim tribulationis, vt ait Abbas Serenus apud Cassianum, omnem cordis iustorum excoquit scoriâ in praesenti, vt eos tanquam argentum vel aurum ignatum, ad illam perpetuitatem, nullâ indigentem purgatione transmittat. Et excoquam, inquit, ad purum scoriâ tuam, & auferam omne stannum tuum. & post hoc vocaberis ciuitas, vrbis fidelis: Et iterum, sicut probatur argentum & aurum in camino ita eligit corda Dominus. Et iterum, Aurum & argentum probat ignis, vir autem probatur in fornace humilitationis. Et illud quoque: Quem enim diligit Dominus, corripit: flagellat autem omnem filium quem recipit. Haec Abbas Serenus. Magnum autem & valdè expectandum beneficium est, euadere pœnas purgatorij: siquidem, vt ait S. Augustinus, Grauior erit ille ignis, quàm quidquid homo potest pati in hac vita. Quod etiam afferit S. Anselmus, S. Thomas Imò S. Celsarius ait, ignem purgatorij duriorē fore quàm quicquid pœnarum in hoc seculo potest aut cogitari, aut videri, aut sentiri. Vt mirum non sit B. Mariam Magdalenam de Pazzis, eodè tam diuinitus dixisse: Omnia tormenta, quae passi sunt tot Martyres, esse instar amari horti respectu pœnarum purgatorij. Sanè S. Thomas docet, pœnas purgatorij esse acerbiores Christi Passione, quamuis Christi Passio quoad omnia cōsiderata excesserit dolores Martyrū, vt idè dixit. Sicut ergo tollerare omnia profus, quae amor proprio displicerit, si certò & infallibiliter scires, te ob peccata tua

l. 2. c. 14. in fin. diu. piet.

ad c. 13. Epiet.

l. 1. de in. c. 24. u.

l. 3. c. 11. num. 1.

l. 1. Reu. cap. 30.

c. 13. de orat.

paran. n. 12.

Coll. 7. c. 25.

206. in PL. 7.

1. Anselm cap. 3.

1. Cor. Th. 4. d.

21. q. 1. a. 1. q. 3. ad 3.

& Opus. 61. de beat. c. 1.

Cas. l. 3. 2. p. vit.

cap. 13.

3. p. q. 46. a. 6. ad 3.

4. d. 20. q. 1. a. 2. 3. p. q. 46. a. 6. ad 1.

tua debere vti in craticula simili S. Laurentij craticulae, & in igne leuo manere perpetuo, per dies saltem aliquot; ita nunc tolera pro Deo omnia quae displicent, vt euadas pœnas purgatorij, quas multi iusti per multos annos in purgatorio patiuntur. Quod si eis liceret exire ex purgatorio, & maiorum afflictionum, quam tu perpetuaris, per centum annos toleratione, etiam vnicâ horam, & vltimam illarum pœnarum redimere, libentissimè se offerrent ad id, imò & ad omnia tormenta, quae vnquâ passi sunt latrones & Martyres: liquidè, pœna purgatorij (vt ait S. Aug. & Venerabilis Beda) ignis, excedit omnes pœnas, quas aliquis in hac vitâ passus est. Magnû igitur beneficium est hic multa pati, ne grauiora in alterâ vitâ pati cõtingat. Ideò, vt notat S. Greg. Sancti hic tristabantur, si hic non castigabantur à Deo, timebãt enim nepena pro alterâ vitâ referuaretur. Quocirca B. Ludou. Bertran. suorum defectus grauibas castigabat pœnis, ita, vt dies Capirculi, vt vocant, videretur ac timeretur tanquã dies iudicij. Causam verò tanta seueritatis reddebat, ne sui hic non puniti, grauioribus multò pœnis in purgatorio cruciarentur. Cogitemus ergo, vt monet S. Chryl. cum iniuste aliquod patimur, quia scilicet pro illis iniuris nobis, remissionè accipimus omnium peccatorum, aut si in nobis tanta delicta non fuerint, clarioribus honoremur coronis. Quocirca meritò ait Thomas de Kõpis: Si futurus purgatorij pœnas cordialiter perpenderes, libenter laborem & dolorem sustineres, & nihil rigoris formidares. Ideò nosfer P. Balthasar Aluar. de afflictionibus huius vitæ scribès ad quandam nobilem Dominã infirmã, ait: Deus nosfer, qui non bis punit id ipsum, cum semel id facit, expurgat de solatione temporalis, quod fuisset aeterno igne puniendum, & abluat aquã rosacè, quod fuisset sanguine crudelibus cruciatibus effundendo, purgandum.

Sextum incitamentum

Est, ad ferendas æquo animo crices amori proprio displicentes. Quia sic toleratæ, ditant animam & conferunt ac valdè augment thesauros eximios meritorum in hac vitâ, & gloriæ in alterâ. Ea est afflictionis natura, inquit S. Chryl. vt eos qui eam placido ac strenuo animo serunt, rebus acerbis superiores ac diaboli celis sublimiores reddat, insidiasq; aspernari doceat. Siquidè & arbores, quae in vmbribus aluntur, maiorem molliciem contrahunt, atque ad fructuum procreationem minus commoda redduntur: quæ autem aëris inconstantiam experiantur ac ventorum impetus, ardentisq; solis radios excipiunt, plus roboris hinc colligunt, & solis abundant, ac fructuum copiam curuatur. Alia similitudine hoc declarauit B. Angèle de Fulgino Vitæ suæ c. 20, aliàs 65. Sicut bona terra bene preparata adueniente pluuiâ germinat & fructificat, ita anima adueniente tribulatione crescit in virtutibus. Donec rationalis spiritus in hoc mortali constitutus est corpore, quamdiu peregrinatur, à ciuitate Sanctiorû, inquit B. Laur. Iustin. promissionibus su-

stentatur & donis. Promissio namq; vires operatio ministrat, donû autem dilectionis nutrit flammã. *On ne opus, inquit S. Aug. leue fieri solet, cum eius pretiû cogitatur; & spes premiij, solatiû est laboris. Patientia autè, inquit B. Laur. Iust. adificat coronam aeternam.* Ideò S. Ambr. ait, Paulû persecutionem passum sustinisse, quia vincebat & mitigabat humanum affectum proposita mercedis gratiâ, vt filius Dei fieret, si dilexisset inimicam. Cum S. Gertr. peteret à Domino, cui rei intendere deberet, Dominus respondit: Volo vt addiscas patientiam, erat enim pro aliquâ causâ valdè turbata. Ad quod illa: Et quomodò, aut per quid addiscere posset? Tunc Dominus proposuit ei tria, quae ipsam ad patientiã deberent animare, dicens: Primò perpende quantâ familiaritate notetur à Rege, qui sibi in omnibus præ aliis maximè assimilatur. Et inde aestima, quantum affectus meus crescat erga te, ex eo quòd propter me similitè mihi contumeliã pateris. Secundò perpende, quid familiarissimus Regis & in omnibus sibi simillimus, reuerentia obtineat à familiâ: & inde aestima, quid tibi gloria in celis pro patientiâ preparetur. Tertio, considera, quid amico conserat solatiij, fidelissimi amici blandiens compassio: & inde aestima, quam suauissimâ blanditate ego ipse te sim leniturus in celo, pro minimis etiam cogitationibus, quae te hic grauant. Et aliã vice, cum Domino dixisset, se nullã in se virtutem cognoscere, Dominus dixit: Scisne tamen hoc, quod aliquando detrahentiû diuersitate molestaris? Et illa: Scio, Domine, quia heu exigentibus culpis, proximus sapè sui causâ scandali. Cui Dominus: Ergo singula detrahentiũ verba, sume tibi loco virtutum, quibus exornata, peruenias ad me: & ego compassiua pietate meã compulsus, benignè suscipiam te. Et quantò plus conuersatio tua sine culpa reprobatur, eò amplius cor meum amatoriã blanditate tibi condescendit, quia per hoc efficietis mihi simillima, qui in operibus meis semper habui peruersores. Quamobrem S. Chryl. tribulationem vocat, causam infinitorum bonorum, & vt Dei fauorem assequamur. Maius namque est, vt idè alibi ait, cum quid cui auferitur, propter Deum æquo ferre animo, quam bene mereri. Quare & quoniam hic quidem est anime fructus & voluntatis, vnde facile fit, illud autem infestatio & violentia. Et facilius aliquis mille talenta voluntarius amitteret, nihilq; graue se passum esse putaret, quam tribus obolis iniuste priuatus æque ferret. Hoc itaque magis est anima Philosophia. Ideoque hinc magna nascitur materia meritorum in terrâ, & coronarû in celo. Nulla res, inquit idem alibi, æquè splendorosus & admirandos homines reddit, tantoq; bonorum aceruo cumulat, vt tentationum frequentia, & pericula, & labores, & maiores, & perpetua insidia, ab iis, à quibus minimè decebat comparatæ, dum tamen omnia æquo & placido animo serantur. Quin ne filium quidem Iacob (Ioseph) quicquam perinde clarum ac beatum reddidit, vt illa in eum structa calãmia, & carcer, & catena, & hinc contracta erumna. Quãquam enim magna quoque pudicitia ipsius virtus erat, cum miseram faminam ad sceleratum concubitus eum vocantem propulsauit; at hoc tamen non ita magnum ac praclarum est, vt ea, quae perpeffus est,

accusatio, calumnia, carcer, catena. Tum enim clarior & splendidior cerno, quam cum in Aegypti solio sedens, frumentum egentibus tribuebat, & samem pellebat, & communis omnibus portus erat. Tum cum illustriorem cerno, cum eum compedes & manica vinciebant, quam cum in luculentis vestibus tantam potentiam ac tantum principatum obtinebat. Etenim illud carceris tempus, negotiationis & ingentis quaestus erat; hoc autem, luxus remissionisq; animi, atque honoris, multas quidem voluptates habens, at non item multum lucri. Ac propterea non tam eum suspicio atque admiror, cum honor ei a patre habetur, quam cum fraternam invidiam exagitur, atque cōubernales hostes habet. Ideo laxat Deus sepe habenas, & demonibus & hominibus, & internis nostris passionibus, ut & exterius & interius nunquam imploremur ob lucra meritorū. *Athleta Christi*, inquit Cassianus, in corpore cōmorantis, nunquam deficit colluctationum palma: Sed quando magis triumphorum successibus creverit, tanto ei etiam colluctationum robustior ordo succedit. Subingatā etenim carne atque deiecitā, quantē aduersariorum cohortes, quantā hostium agmina, aduersum victorē militem Christi, triumphis eius instigata insurgunt: scilicet ne pacis otio miles Christi lentescens, incipiat obliuisci colluctationū suarum gloriosa certamina, ac securitatis inertiā dissolutus, premium stipendiis, ac triumphorū meritū defraudetur. Expentendæ sunt ergo aduersitatum pugna: nos infestantes, ob stipendia meritorum in hac vitā, & ob spem triumphorum in alterā. Si enim quodlibet opus bonum supernaturale iusti, etiam si factū sit facile, est meritotium, uti nos docet fides Catholica, multo magis, ceteris paribus, illi actus virtutum, qui in tolerantia aduersitatum includuntur, ob sui difficultatem & reptigantem naturā, seu potius amoris proprii, expugnationem (qui actus quidam heroicus est) magnam faciunt accessionē meritorum, & coram oculis Dei & SS. Angelorum, afflictorum animas, tanquam pretiosissimis gemis & lapidibus ornant, coronant, ac ditant. Ideo nullius operis pij præmium cum tantā verborū emphasi à S. Spiritu in sacra Scripturā exprimitur, quantā tribulationū benè toleratarum, etiam paruatarum, & quæ videntur vix alicuius esse momenti. *Id quod in presenti est momentaneum & leue tribulationis nostræ, supra modum in sublimitate, æternum gloria pondus operatur in nobis.* Cum autē gloria cælestis correspondeat quantitati meritorum in hac vitā, hæc magna esse necesse est, quibus magnum correspondeat gloriæ pondus. Imò, ut ait S. Chrysost. *Quāntum tribulationes incenduntur, tantum & retributiones ampliatur, imò verò & multo plus: Non enim condigne sunt passionis presentis temporis, ad futuram gloriam, quæ reuelabitur in nobis. Cum igitur bonum feceris, & contraria receperis, gaude & letare, maior enim tibi retributionis materia est. Nec tantum (scribit idē) corporeæ plagæ illatæ, sed etiā animi dolor, omni sermone sublimiores coronas affert, & quidē animi dolor magis, quam corporis, cum qui feruntur, animi gratitudinem adhibent.*

208.

l. j. c. 19.

2. Cor. 4.
17.209.
h. r. ad
pop.
Rom. 8.210.
ep. 2 ad
Olymp.
diac.

Quemadmodum igitur, si corpore lacerata verberibusq; concisa forti ac generoso animo id ferres, Deiq; gloriam hoc nomine predicares, ingentem hinc mercedem conquereris, eodē modō, cum hac animus tuus patiar, magna hinc præmia expecta. Hoc autē S. Doctor scribit de mærore, quem Olympias percipiebat, ex absentia Chrysofomi. Si ergo mæror ille magnas parat in celo coronas a quo animo toleratus, quanto magis res alia, magis molesteq; sepe lignum crucis, inquit S. Bern. vii. germinat, & balium sudat spiritualium charismatum: non est filie stris arbor: lignum vite est apprehendentibus eā, arbor fructiferā, arbor saluifera est: alioquin quomodo Dominicam occuparet terrā illam dico, pretiosissimam glebam, cui clauorum est infixā radicibus. Si non esset hæc pretiosior cunctis fructuosior vniuersis, nunquā plantaretur in horto, nec illam permetteretur vinea occupare. Declarat hanc vilitatem ex rebus aduersis, amori proprio displicentibus, sanctē toleratis prouenientē, S. Agnes S. Brigittæ apparet: Veni filia & impone tibi coronā factam ex septem lapidibus pretiosis. Quid verò est corona, nisi probatio patientie, quæ ex tribulationibus cōstat. & à Deo lapidibus adornatur? Primus igitur lapis corone est Iaspis, quæ apposuit tibi ille, qui contumeliosè tibi dixit, se nescire, quo spiritu loquebaris: & esse tibi vtilius, more mulierum subtilius filare, quàm de Scripturis disputare. Idē sicut Iaspis acuit visum, & accendit gaudium in animo, intellectum illuminat ad spiritualia, mortificatq; animum à motibus inordinatis. Secundus lapis est Saphirus: & hūc tibi apposuit ille, qui favorabilia loquebatur in facie tuā, & in dorso detrahebat de te. Sicut igitur Saphirus est cælestis coloris, & seruat mēbra in sanitate, sic hominum malitia probat iustū, ut fiat cælestis, & seruat mēbra anime, ne superbia eleuetur. Tertius lapis est Smaragdus: hunc apposuit tibi ille, qui dixit, te dixisse ea, quæ nec cogitabas, nec loquebaris. Idē sicut Smaragdus est fragilis ex se, sed tamen pulcher & viridis, sic mendacitatis annihilat, sed tamen pulchram facit animam, propter patientie remunerationē. Quartus lapis Margarita est: hunc apposuit tibi ille, qui amicum Dei præsentem te vituperauerat, & cuius vituperio plus turbabaris quàm de tuo. Idē sicut margarita est alba & pulchra, & alleviat cordis passionē, sic dolor charitatis introducit Deū in animam, compescitq; passionem iræ & impatientie. Quintus lapis est Topazius: hunc apposuit tibi ille, qui amara loquebatur tibi, cui tu è contrario benedixisti: ideo sicut topazius est aurei coloris, & seruat castitatem & pulchritudinem, sic nihil pulchrius & acceptius est Deo, quàm ladentē se diligere, & pro perseque-tibus exorare. Sextus lapis est Adamas: hūc apposuit tibi ille, qui fecit tibi corporale damnum, quod patienter tolerasti, & noluisse eum dehonestare. Idē sicut Adamas non frangitur tusionibus, sed sanguine hirci, sic placet Deo, hominem obtulsi, & negligere propter Deum damnum corporale, & cogitare semper ea, quæ Deus propter hominem fecit. Septimus lapis est Carbunculus: hunc apposuit tibi ille, qui falsa annuntiauit tibi, id est filium tuū Carolum esse mortuū, & patienter tulisti, committens voluntatē tuā Deo. Ideo sicut carbunculus lucet in domo,

211.
S. i. de
S. Aad.212.
l. 4. Recu.
cap. 114.115.
1. 47. ad
popul.1. 44. ad
popul.1. Cor. 4.
17.

in annulo est pulcherrimus. sic homo qui patiens est, in amissione alicuius rei sibi charissima, prouocat Deum ad dilectionem sui & in conspectu Sanctorum lucet. & placet, sicut lapis pretiosus. Ideo filia sta stabilis, quia pro amplius. andã coronã tuã adhuc aliqui lapides sunt necessarii. Meritò ergo S. Chryf. nos excitat, vt tanquam ad magnas coronas accurramus, sic pericula Dei nomine obeamus, ac neque paupertatem, neque morbum, neque vexationem, neque calumniam, neque ipsam etiam mortem molestam grauemq; existimemus, quoties illa nobis pro eo toleranda fuerit. Nam si sapuerimus, summum ab eis, quae dixi, omnibus lucrum faciemus. Meritò etiam S. Catharina Bononiensis in libello diuinitus inspirato de armaturis, cum suas sorores Moniales adhortata esset, ad patientiam in afflictionibus, opprobriis, vituperiis, confusionibus, infamias, & ne crimina sibi obiecta diluant, ne se ab infamia liberent, subdit: He sunt vere & inestimabiles gemmae, ac pulcherrima ornamenta sponfarum. magnificentiissimi ac potentissimi Imperatoris Christi Iesu, qui ait: Per arctam viam incedat, qui ad me fontem veritatis peruenire desiderat. Beatus est terminus huius, et si arcta, via. Nam, vt ait S. Chrysolomus, in terra decertas, & in caelo coronaris; ab hominibus puniris, & honoraris à Deo. Duobus curris diebus, & in infinitis premiariis saculis: in corpore corruptibili lucta, & honore in incorrupto. Quocirca, vt idem alio in loco monet, Non consistemus aut egre feramus, sed cum omni virtute ingruentia feramus, non ad tribulationes, sed ad lucrum respicientes hinc nobis proueniens: haec enim spiritualis mercatura. Et si pecunias colligere volentes, & hanc secularem exercentes mercaturam, non aliter rem propriam augere possent, nisi multa terra marisq; pericula sustinere (necessarium enim est, latronum insidias, & piratarum incursus sustinere) & prorsus omnia cum magna subeant promptitudine, propter lucri expectationem, nullum capientes tristium sensum. Eodem & nos modo diuitias hic nobis consuetas & spirituales cogitantes mercaturam, gaudere decet & exultare, nec quae videntur, sed quae videri non possunt, considerare. Sicut & Paulus monet dicens: Non considerantibus nobis quae videntur. Et hanc ob causam idem S. Doctor alio in loco ait: Non esse sublatum è medio demonem, sua perfuasione illecebris homines aggredientem, ne materiam absconderet coronarum, industriae, & probitatis occasionem tolleret; & ne complures illum superaturi, & clarissima victoria insignes futuri, tanto priuarentur honore, & vt eum deirent; qui fuerant prius ab eo superati, quod illi omni supplicio grauius & durius est. Et quamuis non omnes illum superaturi sint sua saecordia & negligentia, multò tamen melius esse, multoq; conuenientius, iustis occasiones suppeditari, quibus ad virtutem se exercent, voluntatemq; ostendant suam; eas vero qui non sunt huiusmodi, ex propria puniri negligentia, quam istorum causa, illis etiam coronas suas adimi. Diabolus nempe sibi ipsi, non nobis est malus. Nos enim si velimus, plura etiam commoda per illum, perq; illius nequitas consequimur, illo etiam inuito ac reuerente. Quod ibi pulchre prosequitur. Beate et-

go monet S. Bern. Non contemnamus, Fratres, tribulationem: semen modicum est; magnus exinde fructus exurgit. Forte inspidum, forte acerbum est, forte granis sinapis: Non consideremus quae inueniuntur, sed quae non inueniuntur in eo. Quae enim inueniuntur, temporalia sunt; quae autem non inueniuntur, aeterna. Prælibemus primitias gloriae, gloriemur in spe gloriae magni Dei. Nō solū autem, sed, vt dicam expressius, gloriemur in tribulatione: In eā siquidem spes gloriae est, immò & ipsa in tribulatione gloria continetur, sicut spes fructus in semine, sic & ipse fructus in semine est. In hunc modum etiam modò regnum Dei intra nos est, thesaurus ingens in fictili vase, in agro vili. Est, inquam, sed absconditum est: felix qui ibi inuenit illud &c. Quam veraciter hunc thesaurum inuenerat, quoniam volebat inueniri etiam ab aliis, qui dicebat: Momentaneum hoc & leue tribulationis nostrae, supra modum in sublimitate, aeternum pondus gloriae operatur in nobis. Non dixit, Remunerabitur; sed Aeternum pondus gloriae operatur in nobis. Latet gloria, Fratres mei, abscondita nobis est in tribulatione: in momentaneo hoc lateet aeternitas, in hoc leui pondus sublimis & supra modum. Interim ergo festinemus nobis emere agrum istum, emere thesaurum istum, qui absconditus est in agro. Omne gaudium existimemus, cum in varias inciderimus tribulationes. Dicamus ex animo: Bonum magis ire ad domum luctus, quam ad domum conuiuij. Cum ipso sum in tribulatione, ait Deus, & ego aliud interim requiram, quam retributionem: Porro non mediocri gloria in caelo manet hos, qui hic tribulantur: sed, vt dixit Christus Dominus B. Baptiste Verane, Sic semper facimus, quando magis aliqua creatura est in hoc mundo, pro meo amore afflictæ, depressæ, & in se annihilata, tanto plus in regno Beatorum per Diuinam iustitiam, est eleuata. Meritò ergo S. Chrysol. vt cuidam pio Monacho persuaderet amorem crucis immixtae à Deo, hac pulchrâ similitudine alio in loco vtitur: Dic, oro, si quis te ad regnum terrestre & imperiū vocaret, atque ante ingressum eius ciuitatis, in qua coronandus esses, in stabulum diuertere necesse esset, vbi luti ac fimi plurimum, viatorumq; tumultus esset, & latronum perturbatio, summaq; pressura & angustia, nū ad illa tristi cogitatione cōuertereris: an non illa omnia, quasi nihil essent, gaudio & spe regni contemneres? Perquam igitur & indignum est, terrenis mortalibusq; regnis potiturum, nihil his quae interim inciderint contrahi, aeterni autem regni spe elatum & erectum, atque ad caelos accersitum, per singula quae in diuersorio contingūt tristia, decidere atque perturbari: Profectò enim in hoc diuersorio ac stabulo, nihil praesentis vitae status melior est: idque cum Sancti Patres Nostri nobis indicare cuperent, hospites ac peregrinos se ipsos appellabant: his verbis nos erudientes, & lata seculi praesentis & tristia pari mentis altitudine contemnerent, atque à terrâ longissimè remotos, toto animo caelestia ambire, atque ad ea totam transferre cogitationem. Quod quidē tantò libentiùs nobis faciendum est, quia idem Sanctus alibi docet, mercedē & praemia caelestia prouenire ex calamitatibus, etiam si quis eas Dei causa minime perpetiatur; modò strenuo ac placido

S. 17. ia
Pl. 90.

2. C. d. 42

Eccles. 7.

4. p. Chr.
S. Franc.
tom. 2.
1. 7. c. 16.

1. 3. de
prouid.

214.
ep. 3. ad
Olymp.

eido animo inflicta calamitates perferat; idque
 probat exēplo S. Iob, qui propter Deū quod hac pa-
 riteretur minime norat, & exēplo Lazari, qui in mor-
 bum prolapsus, id non propter Deum patiebatur, tamen
 quoniam eorum qui agrotantē curarent, inopiam ma-
 roremq; illum, quem & vlcera, & fames, & diuitis con-
 ruptus atque crudelitas afferebat, forti animo tulit,
 est nullo alio egregio virtutis munere persunctus, ean-
 dem cum Patriarchā, qui tot res cum virtute gesserat,
 sedem est consecutus. Immo addidit: Etiam si quis piā
 magnum aliquod illustre virtutis munus effecerit, non
 tamen cum labore, & periculis, & calamitatibus, haud
 magnam hinc mercedem feret. Idque probat pul-
 chrē exemplo Pauli, qui magis extollit ea, quæ
 passus est, quàm alia quæ gessit, tot hominibus
 verbum Dei prædicando. Sic & eius discipulus
 S. Ildorus Pelusiora scripsit: Quod in isti viri, atque
 omni virtutum genere florentes, multas hic acerbita-
 tes pertulerint, hoc paratas ipsis in altero euo coronas
 indicat. Quod verò nonnulli quoque ex ipsis honore af-
 fecti fuerint, hoc ob eos qui peccato delectantur factum
 est: ne scilicet virtutem calamitatum causam esse ar-
 bitrantes, eam effuso cursu fugiant. Non immeritò
 inquit S. Gregorius, Iustorum vita, palma compara-
 tur: quia scilicet palma inferius tactu aspera est, &
 quasi aridis corticibus obvoluta; superius verò, & visu
 & fructibus pulchra: inferius corticem suorum inuolu-
 tionibus angustatur, sed superius amplitudine pulchra
 viriditatis expanditur. Sic quippe est Electorum vita,
 despecta inferius, superius pulchra; in imo quasi multis
 corticibus inuoluitur, dum innumeris tribulationibus
 angustatur: in summo verò, illa quasi pulchra viridita-
 tis solis, amplitudine retributionis expanditur. Sicut
 aqua angustis conclusa, inquit S. Iohannes Clima-
 cus, in altitudinem tumoris erigitur, ita sapē anima
 angusta periculis. Nam etiam si nullæ essent cæle-
 stes coronæ, nulla merita, tamen ipsa malorum
 toleratio, illustrem hominem reddit, Deo sic eum
 honorante. *Aduersæ res sunt*, inquit Epictetus
 apud Arrianum, quibus declarantur viri. De
 reliquo si aduersi discrimen quoddam cogita, quod Deus
 te, tanquam atropes, agresti cuidam & sero adolescenti
 obiecerit. Quare id fecerit, interrogas? *Ut nimirum*
euadas in victorem in Olympiis, Absque sudore id non
contingit. Quis Deum, ait Maximus Tyrius alter
 Ethnicus, *neget has ipsas Herculi obiecisse ærumnas,*
quibus & vir bonus dici meruit, & re ipsa fuit? Hoc
 est, cur aduersarios illi tam multos obiecerit: Inter Bar-
 baros Troianos, inter Græcos Duces primarios, Pala-
 medem cum Atace, domi perulantes, robustosq; iuuenes;
 Cycloperum ferissimum, Thracum inhospitales maxime,
 venescarum primam, belluam plurimis capitibus me-
 tuendam. *Ut quittam mare perpetuum, tempestates*
asperas, crebra naufragia. Quid errare, quid mendica-
re, panesq; frustra petere pamosum coegerit; luctari,
calcibus cadu, in vino contumelias mille pati. Quo om-
nia benevolentia ergo obiecit illi Deus.

Septimum incitamentum

EST, ad ferenda æquo animo ea quæ displi-
 rantiam heroicam, citò peruenitur ad magnam
 vitæ spiritualis perfectionem. Hoc medium ad
 perfectionem proposuit S. P. N. Ignatius qua-
 renti P. Natali. Hoc dixit P. Balthasar Aluarez
 esse, iter facere per postam, per quam citius peruenitur
 quàm aliā viā. Et P. Cosinus Stella in Collegio
 Mediolanensi Professor Theologiæ, rarā vir-
 tutis, cum rogatus esset, à Moderatore Collegij
 & ab omnibus aliis, deficiente spiritu, vt diceret
 aliquid ad astantes quod prodesset, & præ mo-
 destiā se excusaret, cum tamen persisterent omnes,
 quærentesq; hoc tantum, quæ videretur compendiarīa
 ad perfectionem viā, collectis animi corporisq; viribus:
 Via crucis, inquit, viā mortificationis, viā instituti So-
 cietatis: & cum hæc dixisset, quieuit. Ignis non est diuer-
 sus, inquit S. Augustinus, & diuersa agit: paleam in
 cinerem vertit, auro sorde tollit. In quibus autem ha-
 bitat Deus, vitæ in tribulatione meliores fiunt, tan-
 quam aurum probati. Hoc indicat S. Iacobus: Om-
 ne gaudium existimate, fratres mei, cum in tentatio-
 nes varias incideritis; & statim subdit: fructum
 tentationum, hoc est aduersitatum benè tolera-
 tarum per patientiam, esse perfectionem vitæ:
 Sciens, inquit, quod probatio fidei vestra, patientiam
 operatur, patientia autem opus perfectum habet, vt sitis
 perfecti & integri, in nullo deficientes. Magna hæc est
 patientiæ ex aduersitatibus ortæ vtilitas, fieri
 perfectum & integrum, non quomodocunque,
 sed in nullo deficientem. Asperioribus, inquit S. Am-
 brosius, exercet pater filium quàm dominus vermacu-
 lum. Sed dura Patris non asstantur flagella, quia vult
 filium esse meliorem quàm seruum. Ita flagella fa-
 ciunt meliorem. Hinc Apostolus ait: Libenter
 gloriabor in infirmitatibus meis, vt inhabitet in me
 virtus Christi: propter quod placeo mihi, in infirmita-
 tibus meis, in contumeliis, in necessitatibus, in persecu-
 tionibus, in angustiis pro Christo. Ipsa enim afflictiones,
 inquit S. Chrysostomus, gloriatorum suum habent
 ante retributionem. Quod sic illustrat alio in loco:
 Antequàm resurgamus, & antequàm fruamur gloriā
 futurā: etiam non parua hic laborum remuneratio da-
 tur, cum inter angustias ipsas anima nostra reiuuensci-
 cit, sapientior ac magis pia euadit, maiore pollet patien-
 tiā, & fortior atque constantior persistit &c. Etenim
 hominem nihil mali expertum, mox si que oboriuntur,
 fortuitò turbulencia, imò non solum res ipsa, sed &
 stulta opinioniones, & rerum vmbra pauidum reddunt, &
 perterrunt. Verum qui multa ante perpeffus est, is om-
 nibus postea superior fit, & tanquam graculos croci-
 tantes, eos qui minantur, contemnit. Non parua autem
 est hæc corona, neque exigua merces, quod illum nihil
 humanarum rerum mouere potest: propter que alij tre-
 munt, ea multum ridet ipse; quia per excellentem pa-
 tientiam, angelicarum virtutum philosophiam est ade-
 ptus. Si enim corpus rectè beatum dicimus, quod potest
 absque

h3, ep. 20r.

215.
l. 19. mor.
cap. 16.gr. 26. col.
15.

l. 1. c. 14.

dissert.
22.

216.

l. 5. c. 10.

Ann. 188.

P. 28. 47.

in P. Gal. 1.

Iac. 1. 2.

2. Cor. 11.

9. 10.

S. de glori.

in tribul.

S. de re-

fuerat.

ocidit. Non video in mundo aliud bonum. quàm quòd non patiatnr residere defectus in personis bonis: & quòd icibus persecutionum, & murmuratiombus; illas faciat perfectas. Dico acquiri plus cordis illi. qui perfectus non est. ad assequendam perfectionem quàm ad martyrium. Quia sine speciali privilegio perfectio non acquiratur. ita cird. vii illud. Mundus autem quando videt aliquem perfectam inchoare vitam, statim vult vt sit perfectus: quòd si vnum in eo defectum videat. qui foris in eo est virtus. dat illi mille leuias. Paupercula anima nondum cepit ambulare. & isti volunt vt volet. Nondum passiones subiugarunt. & volunt. vt in magnis occasionibus. ita illi sint solidi quemadmodum erant Sancti. postquam confirmati fuerunt in gratia. Verillimè id experta in se S. Teresa scripfit. passa plurima. etiam à Confessariis & à Superioribus suis. qui postea agnouerunt se immeritò eam afflixisse iniquis de eà iudiciis. de que spiritu eius. Quod S. Augustinus sic explicat: Hac tormenta animi non sentit in Ecclesia qui non proficit. putat enim quia pax est: sed incipiat proficere. & tunc videbit in qua pressura sit. quia cum creuisset herba & fructum fecisset. tunc apparuerunt zizania. Vox veridica est. per Apostolum. deleri non potest ab initio vsque ad finem. Sed & omnes qui volunt. inquit. pie viuere in Christo. perfectionem patiuntur. Meritò igitur S. Chrysostr. ad Monachum quemdam valde afflictum scribens. sic eum solatur: Examina diligentius eos qui fuerunt nominatissimi. videbis omnes primò aduersitatibus probatos. ita demum Diuinà familiaritate dignos habitos fuisse. maximamq. ad eum habuisse confidentiam. Abel cum in nullo ius violasset. ea passus est. qua merentur hi qui grauissimè peccauerint. Nos enim dum flagellis erudimur. peccatorum nostrorum poenas damus. At verò iustus ille. nullà causà cruciatus est. nisi quia iustus erat. Atque is quidem quamdiu nullum excellens virtutis sua documentum dedit. agnoscebat illum frater. vbi verò ex sacrificio placuit. clarusq. meritis eluxit. tum iam naturam quoque ipsam ille ignorauit. inuidià scilicet cecatus. Vnde verò nosti. an modò quoque eadem causà diabolus aduersum te concitauerit; viaq. tua fulgor. illum ad hanc pugnam euocauerit? Si enim ille adipem offerens (scilicet Abel) ita Deo fuit acceptus. is qui nihil extrinsecus. sed se ipsum totum obtulit Deo. multò profectò magis aduersum se prouocauit inimicum. Quocirca. vt ait B. Laurentius Iustinianus. Si aduersum te mundus sentiat. latret inuidus. diabolus rugiat. obloquatur malus. insidiasq. tendat elatus; esto confidens. quoniam perfectorum graderis semitas. Quocirca. vt monuit Deus Pater S. Catharinam Senensem. Rationaliter & iuste. benè confortari debetis in doctrinà dulcis & amara Verbi. fidelicet. Vnigeniti Filij mei. tempore multarum afflictionum. poenarum. tentationum & aduersitatum. vndeunque proueniant. ex quo vobis virtutem augmentant. & ad statum perfectionis viam exhibent & adducunt.

221. in Pf. 29. enar. 1.

2. Tim. 3.

222. l. 2. de prou.

de vit. fol. cap. 12.

Dial. c. 90. fin.

Octauum incitamentum

223.

Ad toleranda omnia amor proprio displicentia est. Quia ea à Deo immissa. vel permilla. si sine culpa iustis contingunt. multa. & frequenter. & grauias. sunt signum Diuini amoris erga tales iustos: Cùm B. Angela de Fulgino quæsiuisset à Deo. qui sunt filij eius; Dominus respondit: Illi quos magis diligo. ad mensam meam mibi viciniore. comedunt ex vna scutella mecum. & bibunt in vna cappa mecum: & sunt hi. qui student. vt possint placere Deo. per imitationem sue crucis. & per voluntariam assumptionem pauperatis. & defectus. & afflictionis. Istis enim filiis permittit Deus euenire multas tribulationes. & hoc facit eis pro speciali gratia. vt comedant in vna scutella secum. Isti igitur filij recognoscentes hanc gratiam. quamuis sentiant aliquando tribulationes amaras. tamen totum sit eis dulce. propter amorem. & gratiam. & honorem. & valorem quia sunt in eis. Et c. 20. n. 237. Tribulationes nobis à Deo immittas. placeat cum patientia & gaudio tolerare. & facere de necessitate virtutem. Qui enim sunt afflicti & tribulati interius & exterius. non est dubium. quòd est certum signum quòd sum dilecti ab amato. Immo cruce huiusmodi sunt signum Diuinæ electionis & prædestinationis. Inuisus tribulatio. inquit B. Laurentius Iustinianus. amoris indicium. futura beatitudinis præagium. & prædestinationis testimonium est. Et alibi: Consequens Dei Sapientia sua probare dona. & quos caritati nobilitat munere flagelli virgâ erudire. Ego. inquit ipsa Sapientia. quos amo arguo. Nunquam sine patientia exercitio esse caritas solet: spiritualibus anima lacertis demicat. & qualis sit ostendat patientia. Et infra: Hoc naturalis ratio. hoc Sanctorum. & maximè Verbi. exempla confirmant. vt ed quoque durius in presentem flagellatur quo arctius amatur. Et alibi: Nullus reperitur ab ipso mundi exordio palme verus. qui non tribulatione purgatus sit &c. Purgari non valet. nisi mundetur prius. Mundatur aqua baptismatis. tribulatione purgatur. Et alio in loco: Flagelli eruditio cum patientiâ. indubiū prædestinationis agnoscutur esse præagium. Hoc & S. Scriptura & SS. aij docent. & Deus miris modis declarauit. Hinc legimus: Quem diligit Dominus. corrumpit. & quasi Pater in filio complacet sibi. Et Angelus Raphael dixit Tobie: Quia eras acceptus Deo. necesse fuit. vt tentatio probaret te. Et Christus Dominus: Ego quos amo. arguo & castigo. Et Apostolus: Quem diligit Dominus castigat. flagellat autem omnem filium quem recipit. Quocirca meritò nosse P. Baltasar Aluarez scribens ad quãdam nobilem Dominicanam tribulatam ait: Eui qui Dei amorem habet. & per eum sentit Diuinam Maiestatem huiusmodi mittere excitatores (scilicet cruce) non sunt alia considerationes necessaria. vt eosdem amet & adoret. Omnes illos reputat gratias. omnes nuntios celerimos. ignitas carbones. ingenia lamina. ipsius Dei in se benevolentia: omnes accipit tanquam amoris eius sagittas. quæ quantum ipse sit durus. non tamen sinunt esse durum. Eo

Vita.

124. l. 2. de con. septem.

de cast. conub. c. 6. col. 1. 16. c. 18. col. 3.

Apoc. 3.

fac. am. cap. 8.

de cont. mun. c. 19. col. 2.

Prou. 3. Tob. 12.

Apoc. 1. 19. Hebr. 12. 6. Vic. c. 51. pag. 192.

16

te Deus noster dirigit: quare, nisi eius amore inflamme-
ris, timeas. Ed ipse hanc tuas dirigit arumnas, &
calamitates. In quibus nisi adueras eius fauores ac de-
licias, gemas tua peccata, quae vult sunt super oculos
tuos, & impediunt videre felicitatem ac diuitias me-
diarum apertorum aded & commodorum, quibus vitur
Deus ad altissimum finem suorum consiliorum. Quous-
que hac intelligas, Deus te faciet vacillare: donec hoc
tibi sapiat, Deus te amaricabit, donec magni hoc facias.
Ideo Sancti, qui magni hoc fecerunt, à Domino
crucibus fuerunt immixtis honorati magis quam
onerati. Quod maximè experiuntur, perfectione
vita coram Deo nitentes. Christiani perfecti, in-
quit S. Macarius, qui meruerunt ad gradum perfe-
ctionis peruenire, & Regi (scilicet caelesti) proximi
fieri, cruci Christi perpetuo consecrati sunt. Sunt autem
etiam vincit & captiui Dei, abiectissimi, crucifixi, ac
dedicati, quia caelesti vnctione vncti sunt. Hinc post-
quam Dauid vnctus est, confestim persecutiones & as-
sultiones perpeffus. Deus bonus, inquit Seneca, vt seu-
ri patres, educat, vultq; eos doloribus ac damnis collige-
re robur. Hanc rationem Deus sequitur in bonis viris,
inquit idem Seneca alio in loco, quam in discipu-
lis suis praeceptores, qui plus laboris ab his exigunt, in
quibus certior est spes &c. quam in militibus Duces, qui
optimos milites ad durissima mittunt. Sic ignem expe-
ritur in Mutio, paupertatem in Fabricio, exilium in
Rutilio, tormentum in Regulo, venenum in Socrate,
mortem in Catone. Vt seueri parentes filios durius edu-
cant, ita Deus suos, idq; vt inde, imò doloribus & dam-
nis, colligant robur. Dicant hi ergo, Digni vixi sumus
Deo, in quibus experiretur, quantum humana natura
pati possit. Ecce par Deo dignum, vir fortis, cum mala
fortunâ composuit. Ecce spectaculum Deo dignum. Sic
S. Chryostomus, eos, inquit, qui sibi intentius ac
deuotius obtemperant, veluti fortissimos athletas, hu-
iusmodi laboribus exercet. Et in fine libri illius, pro
solatio cuiusdam Monachi à dæmone diu ob-
fessi, & nec per preces sanctorum victorum, nec
per peregrinationes ad sepulchra Martyrum
susceptas, liberati, sic ait: Quod tu Diuina derelictio-
nis signum putas, id in primis summi in te affectus &
amoris certum argumentum est. Ideo cum Senex
quidam in vitis PP. frequenter infirmaretur corpo-
re, & vno anno eum contingeret valetudo, silebat &
grauiter ferebat, dicens: Reliquisti me Domine, & no-
luisti me praesenti hoc anno visitare. Ideo cū S. Ger-
trudis turbata esset, quoddam quaedam persona, ad cuius salu-
tem plus studij & fidelitatis adhibuerat, non responde-
ret sibi debitâ fidelitate, immò etiam quadam sibi ab
ipsâ impensa, quasi contemnendo, inuenteret, Dominus
benignè eam consolando, ait: Noli contristari filia, quia
ego permisi ista ad tuam summam salutem. Nimiùm
enim consortio & commanone tuâ sedulâ delector, vt
eâ crebrius frui possem: quemadmodum mater habens
puerulum tenerimè sibi dilectum, quem semper sibi de-
siderans adesse, cum puer ad contubernales gratiâ collu-
sionis vult discurrere, circa quelibet vicina, laruas vel
aliqua apponit horrenda, vnde puer territus currat in
sinum suum. Sic ego desiderans te lateri meo nunquam

desse, permitto, vt amici tui tibi in aliquo contrarien-
tur: vt dum in nullâ creaturâ plenam fidelitatem re-
peris, ed ardentius ad me recurras, quando apud me om-
nium delectationum & fidelitatum abundantiam sta-
biliorem recognoscis. Nec tantum id Dei amoris, &
perfectionis signum est, verum etiam, vt suprâ
dictum est, praedestinationis. Nec est inanis hec
coniectura, sed tradita à Spiritu Sancto per A-
postolum Paulum, Quos, inquit, praesciuit, & pra-
destinauit conformes fieri imagini filij sui. Id est, vt
cum Valquez explicat noster Cornelius in Cõ-
mentario huius loci, quos Deus praesciuit sibi amicos
& dilectos per gratiam suam futuros, hos etiam praede-
stinavit ad hoc, vt paterentur, & fierent conformes filio
suo in patientiâ, vt pote qui pro nobis tot labores &
arumnas sustinuit. Quo sensu eadem verba S. Au-
gustinus dicens explicauerat antea, homines quos
praedestinavit Deus ante secula, conformes fieri imagini
filij sui, in seruitio Dei, tanquam vna vitis in torculari,
tribulabuntur, conterentur, & comprimentur, sicut &
Christus, praecipue in Passione, magnus botrus expressus
est. Hinc S. Chryostomus, Si quis, inquit, tentatio-
nem viriliter tulerit, magnum ex ipsa vindemiat fru-
ctum. Ideo B. Catharina Bononiensis in libello
de armis Spiritualibus scriptum reliquit: Quas
animas Deus paterno amore complectitur, vt haeredes
constituat bonorum filij sui, statim eis viam crucis cal-
candam offert. Tali enim viâ electos Deus, quippe
angusta & arcta (Matt. 7. 14.) ad suam regiam
deducit. Quocirca S. Chryostomus, vitam hanc
ait esse, Scholam, vt in eâ eruditi per afflictionem, per
tentationes, per paupertatem, per cetera item, quae mala
esse videntur, apti efficiantur ad futurorum bonorum
perceptionem. Non mirum, quia eadem viâ filium
suum Deus ad caelum conduxit: Nonne hac oportuit
pati Christum, & ita intrare in gloriam suam:
Aures illa, inquit B. Petrus Damianus, quae in caelis
audiunt, Sanctus, Sanctus, Sanctus; audiunt in terris,
demonium habes. Dux, inquit idem B. Petrus Da-
mianus, propensius necessaria probantur esse virtutes,
charitas videlicet & patientia. Per charitatem quippe
Dei filius ad nostra descendit: per patientiam verò, sus-
ceptam nostrae substantiae veritatem, ad paternam glo-
riam sublimauit. Signum ergo magni diuini amo-
ris sunt ea omnia, quae nostrae patientiae suppe-
ditare solent materiam. Hinc B. Baptista Vera-
na (vt habetur in 4. p. Chr. S. Francis) solebat
exclamare: ô Deus meus, si tu mihi reuelares omnia
secreta tui sacratissimi cordis, & si mihi quotidie osten-
deres omnes Hierarchias Angelicas, & si quotidie mor-
tuos suscitarem propter hoc non crederem me à te ama-
ri amore insalubili: sed quando sentiam me ex corde
benefacere mihi malefacientibus, dicere benè de eo, qui
de me malè loquitur, & iniuste me condemnat, tunc
Pater aeternae credam, per hoc signum insalubile, quodd
tibi sim vera filia. Magnum est hoc excitamen-
tum ad toleranda æquo animo omnia molesta.
Quod etiam Deus Pater confirmauit S. Catha-
rinae Senensis: Arboris inquit, Deus Pater, medulla
videlicet affectus verae charitatis existentis in animâ, est

Rom. 8.
29.
1. p. 9. 23.

in Psal. 83.

de red. ex
1. exil. to.
5.
Arma-
tura 7.

226.
h. 10. in
ep. Rom.

Luc. 24.
26.
Ser. 47.
Ser. 3.

227.
to. 2. 1. 7.
cap. 26.

Dial. c. 10.

inuicta patientia, qua signum est euidens ac apertissime demonstrans, animam in me consistere, pariter & in ea me per gratiam esse. Quod etiam Deus alia vice ei dixit in fine capitis 95. Et iterum Deus ei dixit in alio loco: *Vt fructus vester quotidie crescat, ego prouide purgo vos, cum variis tribulationibus, iniuriis, derisionibus, infamiis, contumeliis, & improprietis, in dictis, & in factis, fame ac siti, sicut mea bonitati concedere placet vnique, prout video portare posse.* Quia tribulatio, signum est aperte demonstratiuum, quod in anima charitas est omnino perfecta, si cum dulci patientia (scilicet tribulatio) toleretur. Charitatem autem cum patientia conseruatam ad vitam finem certam gloriâ sequetur celestis. Certa enim, inquit S. Leo, atque secuta est expectatio promissæ beatitudinis, ubi est participatio Domine passionis. Quæ verba S. Leo dixit, illustrans illa verba Apostoli: *Si compatimur & conglorificabimur, seu corregebamur.* Merito ergo dicebat Abbas Ioannes, cum gaudio conuicia suscipere, esse portam Dei, per quam patres nostri, per multas tribulationes, & iniurias gaudentes ingressi sunt ciuitatem Dei. Et cum quidam frater requisisset Senem, dicens: *Da mihi Pater vnam rem, quam custodiam & saluet per eam.* Respondit ei Senex: *si poteris iniuriari & affici conuictis, & portare & tacere: magna est hæc res, & super alia mandata.* Quid est, inquit S. Chrysostomus, Patimur? Si tribulationes ferimus & persecutiones, si viam ambulamus angustam. Nam angusta quidem à natura est laboriosa, voluntate autem nostra efficitur leuior, propter spem futurorum. Momentaneum enim & leue tribulationis, per excellentiam in excellentiam, eternum pondus glorie operatur, non considerantibus nobis que videntur, sed que non videntur. Transferamus igitur oculos in caelum, & illud cogitemus semper & spectemus. Si enim in illis semper immoremur, nihil circa ea que sunt hic iniucunda, patiemur, non tristia egre seremus. Verum hæc & similia deridebimus. Quapropter cum tanta bona proueniant ex toleratis æquo animo aduersitatibus amoris proprio molestis, mirum non est, S.P.N. Ignatium passum multa, tanti æstimate persecutiones ac vincula, quibus pro Christo fuerat vexatus atque constrictus, vt aperte diceret, teste Ribadeneira & Maffeo: *Si que à Deo creata sunt omnia, altera in parte statera collocarentur, in altera verò carcer catena &c. vix illa omnia, præ istis momentum vllum apud se habitura.* Sed adhuc magis commendauit S. Chrysostomus præstantiam aduersitatum amoris proprio molestarum. Sic enim de iis scribit: *Nihil est equè præclarum, atque vincula propter Deum. Vinculum esse propter Christum est præclarum, quàm esse Apostolum, quàm esse Doctorem, quàm esse Euangelistam.* Si quis amat Christum, nouit quod dicitur. Si quis in Deum insinit, & eius amore vritur, nouit vim vinculorum. Maluerit esse vinculus propter Christum, quàm habitare calos. Hoc est magnificentius, quàm sedere supra duodecim sedes: Etiam si res nullam haberet mercedem, hoc solum est magna merces & sufficiens remuneratio, grauiâ pati propter eum qui amatur. Sciunt

Dial. c. 145.

S. 9. de quadr.

Ruff. l. 3. Vit. PP. nu. 84. Ioan. li. bel. 4. n. 12. Rofv. P. 513. Ruff. l. 3. num. 85. Pelag. li. bel. 15. n. 83. h. 63. ad POP.

228.

Rib. l. 1. c. 10. Maff. l. 1. c. 17.

229. h. 8. in ep. Ephes.

quod dicitur, qui amant, si non Deum, at homines, qui magis latantur, si male patiuntur ab iis quos amant, quam si honorentur. Hoc Sancti Chori solum est intelligere, Apostolorum, inquam. Audi enim B. Lucam dicentem, eos redisse gaudentes à conspectu Concilij, quoniam digni habiti sunt pro nomine Iesu contumeliam pati. Atque alius quidem videtur esse ridiculum, si probro & contumeliâ esse affectum, sit esse dignitatem affectum: si probro esse affectum, sit letari. Is autem qui sciunt Christi desideriam hoc esse est existimatum omnium beatissimum. Si quis mihi daret totum caelum, aut Pauli catenam, ego illam præferrem. Si quis me apud Superos collocaret cum Angelis, aut cum Paulo vinclo, eligerem carcerem & vincula. Nihil est melius, quàm mala pati propter Christum. Non tam beatum existimo Paulum, quod raptus sit in tertium caelum, quàm eum censio beatum propter vincula. Mihi est optabilius malè pati pro Christo, quàm honorari pro Christo. Hoc est gloria, quæ omnia exuperat. Confirmari possunt supra dicta, præclarâ visione quæ S. Gertrudi contigit, & refertur l. 8. c. 2. Innuat. Diu. piet. Dei que iussu, & Beatissime Virginis Mariæ iussu, cum multis aliis scripta est. Dnm S. Gertrudis in quadam oratione offerret Domino omnem tolerantiam, quâ tam in corpore quàm in spiritu grauabatur, & omnem delectationem, quâ tam in spiritu, quàm carne frustabatur; apparuit Dominus, illa duo que sibi obtulerat, scilicet delectationem & tolerantiam, in specie gemmarum amulorum, quasi pro ornamento, vtrique manibus ferens. Quod cum intellexisset, præfatam orationem sapiens iterans, post aliquantulum temporis cum eandem recitaret, præsentit D. Iesum anulum sinistrae manus (quem intellexerat corporalem grauiamini tolerantiam esse) sinistram oculum eius linire. Et ex tunc idem oculus (quem Dominus visus est in spiritu tangere) doluit in corpore tantum, quod postea nunquam plene conualuit ad pristinam sanitatem. Hinc intellexit, quod sicut annulus signum est deponationis, sic aduersitas tam corporalis quàm spiritalis verisimum signum est electionis Diuine. & quasi deponatio anima cum Deo: tantum, quod grauatius quisque, veraciter, imò confidenter dicere possit illud: *Annulo suo subarrauit me D. Iesus Christus.* Est inter aduersa, etiam hoc dono non caret, quod scilicet animum per gratitudinem in laudem & gratiarum actionem vellet ad Deum dirigere, consequenter, cum incandescere subsequi potest & illud: *Et tanquam sponsam decorauit me corona. Quia gratitudo in aduersis, est ornatisima gloria corona, super aurum & topazion, incomparabiliter pretiosa.*

Nonum incitamentum

Ad toleranda aduersa est, Quia hoc est precipuum signum & demonstratiuum argumentum veri & solidi nostri erga Deum amoris, tot titulis Deo debiti, & tantoperè à Deo in nobis expetiti. Vinculum est induratum tribulatio, & dilectionis argumentum, inquit S. Chrysostomus. Et vt idem alibi ait: *Aduersis probatur amor,*

AG. 5.

prolog. l. 3. & l. 3. cap. 1. & l. 2. c. 10. 24. & in prologo lib. 1.

h. 13. ad POP.

de con. cap. 8.

h. 4. 4. POP.

h. 1. de pond.

23.

230.

h. 66. ad POP. S. 6. de pas. Dom. mor.

de charit. cap. 18.

leprosum & percussum à Deo, & humilitatum. Et alio in loco. Quid ita Diuina tranquillitatis imaginem gerit, quam anima, que sic ad omnium iniuriarum tollerantiam se obfirmat, ut eam contumelia illata non moueant, & mentem eius à statu suo nulle comminationum aut iniuriarum machine deiciant: Assimilatur Christo patiens, ait B. Laurentius Iustinianus. quod est gloriosissimum. Sicut enim gloriosum est militi, deferre arma Regis, sic est & Christiano portare stigmata Christi. Quanta est gloria sponsæ assimilari sponso? Nihil gloriosius reputat, quam Christi portare opprobrium. Immo loquendo humano more cum quadam amplificatione, sano modo intellectâ, dixit Seneca. Ferre fortiter aduersa, hoc est quo Deû antecedit. Ille extra patientiam est malorum, vos supra patientiam. Sed Deus in carne mortali existens, erat quodammodo immerfus in patientiâ malorum: huic ergo nos similes reddunt tribulationes. Nam, ut dixit B. Angela de Fulgino c. 20. Vit. n. 238. aliâ c. 65. Quod Deus Pater dilexit & eligit & dedit suo carissimo Vnigenito, hoc Vnigenitus diligit & insigit, & dat carissimis filiis suis. Elegit autem Deus Pater suo filio paupertatem, despectum, dolores, persecutiones, afflictiones exterius, interius verò tadidum, pauporem, timorem, angustiam, aganiam & c. que sustinuit filius Dei innumerabilia, & tot & tanta, quod nulla lingua possit exprimere, nec cor cogitare. Studeamus igitur sustinere tribulationes temporales cum patientiâ & gaudio.

de paciēt. cap. 2.

I. de diu. prou.

Duodecimum incitamentum

234.

I. de prou. col. 14.

in Ps. 125.

EST præseruatio à multis peccatis, orti solita ad aduersitatibus: ad quam tolerantiam excitans quemdam Monachum à damone oblesum S. Chrysostomus ait: Adiectio laborum, incrementum meritum est, ac firmissimum munimen nostrum, quo freti, nunquam, siue sponte, siue etiam inuiti corruamus. Namq; fastum ac tumorem animi cõprimunt, negligentiam auertit prudentioresq; ac religiosiores efficit. Et hanc ob causam infra ait, nonnullos antequam per artem bonæ uel malæ discernere possint, quasi maxima peccauerint supplicis subdi, quia plurimos illorum situros nequam præcuius Deus, id est uelut compedibus quibusdam huiusmodi supplicio coarctet. Illustret hoc alio in loco, apcâ similitudine: Qui seminat, inquit, & qui edificat, & viator, & lignator, & opifex, & denique quilibet homo, si est aliquid commodi percepturus, & labore, & afflictione opus habet. Et quemadmodû semina opus habent uibribus, ita nos etia lacrymis, & quemadmodû terra opus habet, ut aratur & profcindatur, ita anima fidelis pro ligone indiget tentationibus & afflictionibus, ne producat malas herbas, ut eius moriatur diuites, ne nimium efferatur & exiliat. Nam terra quoque nisi diligenter colatur, nihil boni producit. Hoc est ergo, quod dicit Propheta, non esse solium letandum propter reditum, sed etiam propter captiuitatem, & pro uirisque Deo esse agendas gratias.

235.

Est & altera causa desiderandi cruce, quia

emendant peccata nostra, ne labamur in ea, sed mores nostros emendemus. Ideo Philippus Macedo apud Plutarchum in Apophthegm. aiebat, se his qui in Repub. Atheniensium administrandâ primores essent, plurimam habere gratiam, quod suis conuiciis efficerent, ut ipse tum oratione, tum moribus euaderet melior: dum conor, inquit, dictis partem ac factis mendacij conuincere.

in Apophthegm.

S. 10. in om. San. Hebr. 9.

Heb. 12. 1. 1. m. ap. 15.

b. 35. in Euang.

ep. 4 ad ep. in car.

Hab. 10.

ep. 34.

Decimum tertium incitamentum

EST, quia iniquas persecutiones passi, sunt uirui Martyres, Martyribus eruentis equiparati à Sanctis. Nunquid soli Martyres sunt, qui sanguinem profundunt inquit S. Theodorus Studita. Minime verò; quoniam quoque qui vitam obeunt diuinam. Aut enim Apostolus: Circueunt in melotis, & in pelibus caprimis, egentes, angustiati, afflicti, quibus dignus non erat mundus, in solitudinibus errantes, in montibus & speluncis terra, & caueris. Et paulo post: Tantam habentes nubem Martyrum & c. Videni vi uim uerfos Martyres uocauit, omnes pietatis amantes, afflictamq; vitam tolerantia tractantes. Ideo merito S. Climacus, Beatus, ait, qui propter Deum quotidie maledictis & conuiciis lacestus, sibi vim fecerit: hic enim Martyribus tripudiamibus & Angelis parentem confidentiam & gloriam merebitur. Nam, ut scribit S. Gregorius, Mori à persequente, martyrium est in aperto opere, ferre uerò contumelias, odientes diligere, martyrium est in occultâ cogitatione. Hinc S. Chrysostomus, dum solaretur Episcopos & Presbyteros, ob pietatem coniectos in carcerem, sic scribit: Inscripta sunt nomina uestra in libro uitæ: cum sanctis Martyribus connumerati estis. Scio hæc ego certo non quod in caelum transenderim, sed è diuini oraculis didici. Nondum decapitati estis, sed longè acerbiora tulistis. Non enim idem est breui temporis momẽto caput amittere, & tanto tempore cum talibus luctari doloribus, terroribus, minis, uinculis, abductionibus ad tribunal, carnisficum manibus, scophantarum impudentissimis linguis, conuiciis, salibus & dicacitatibus. Nam est hoc maximum certaminum genus, ponturq; à B. Paulo in magnorum certaminum ordine, cum sic ait: Recordamini dies pristinos, in quibus illuminati, in gens certamen afflictionum sustinistis. Deinde certamen narrans, ipsum ponit sic dicendo: Partim opprobriis & afflictionibus spectaculo estis partim comunicati his, qui sic affliguntur. Si ergo qui communicati certant, multo magis qui sustinent. Non enim unam aut duas, aut tres, sed longè plures sustinistis mortes, etsi non experientia certum tamen animo. Hæc consideratio, præter alias, corroborare debet iniquè vexatos à iudiciis, linguis & calamis censorum. Quibus exagitatibus sibi scriptum putet, id quod S. Bernardus ad Drogonem Monachum vitam perfectiorem amplexum scripsit: Nescis, quia Pharisei scandalizati sunt in hoc uerbo quod fecisti, (scilicet, arctiorem quàm antea uiuendi rationem ineundo) sed memento, non omnium scandalu esse

236.

S. 10. in om. San. Hebr. 9.

Heb. 12. 1. 1. m. ap. 15.

b. 35. in Euang.

ep. 4 ad ep. in car.

Hab. 10.

ep. 34.

esse

Matth. 15. esse curandam iuxta responsonem Domini dicentis: Sinite illos, taci sunt & duces caecorum Melius est enim, ut scandalum oriatur, quam veritas relinquatur. Memento, qui natus fuerit in ruinam & resurrectionem multorum. & non mireris, si tu quoque alius quidem sis odor vitae in vitam, alius odor mortis in mortem. Si maledictiones intendantur, si anathematum interfecerint specula. Audi Isaac pro te respondentem: Qui maledixerit tibi, sit ille maledictus, & qui benedixerit tibi, benedictionibus repleatur. Sed & tu nullo inexpugnabili conscientia tua circummunitus, deintus responde. & dicit: Si constant aduersus me castra, non timebit cor meum: si exsurgat aduersum me praelium, in hoc ego sperabo. Non enim confunderis, cum sic loqueris inimicu tuus in porta.

Decimum quartum incitamentum

277. **E**st, rerum mundanarum fuga, & mentis nauis ab eis, & compulsio ad verum Deum & caelum, ex tribulationibus proueniens. Nam, ut pulchre ait S. Gregorius Papa, pro Dei consilio agitur, ut huius peregrinationis tempore, electorum vita turbetur. Via quippe est vita praesens, qua ad patriam tendimus: & idcirco hic occulto iudicio frequenter perturbatio conteritur, ne viam pro patria diligamus, solum enim nonnulli viatores, cum amena sortasse in via priata conspiciunt, pergeri moras innectere, & ab arreptis itineris rectitudine declinare, eorumque gressus tardat pulchritudo itineris, dum delectat. Electus ergo ius, ad se pergeribus Dominus huius mundi iter aperum facit: ne dum quisquam praesentis vitae requie, quasi amenitate viae pacitur, magis eum diu pergere, quam citius peruenire delectet: ne dum oblectatur in via, obliuiscatur quod desiderabat in patria. Magni autem beneficium hac ratione per tribulationes repellit ab amore terrenorum, qui causa est, & peccatorum omnium, & aeterna damnationis, quam nullus incurrit aditus, nisi ob rem aliquam terrenam & mundanam nimium amatam. Ideo in quouis peccato reperitur aliqua conuersio inordinata ad bonum creatum, uti docet experientia, & Theologi cum S. Thoma. Hoc modo, bene obseruauit noster P. Platus, & ante illum ab eo citatus Abbas Charemon apud Cassianum, per tribulationes aliquos ad mundi contemptum, & vitae sanctimoniam raram, esse vocatos, nil tale cogitantes, imo inuitos. Sic Paulus, teste S. Hieronymo, Decij & Valeriani seuitiam fugiens, cum in specum esset ingressus, & ibi aliquandiu latuisset, cepit delectari solitudine, & quod prius necessitate cepit, deinceps voluntate continuauit tota vita. & primus Pater Eremitarum vocari meruit. Arsenio quoque ira Arcadij adolescentis, quem instituebat, causam praebuit, ut saeculum fugiens, vitam Monasticam amplecteretur. Sic alter Paulus cognomento Simplex, vxore in adulterio deprehensa, eam reliquit, & ad S. Antonij scholam se transtulit, ibique praeter vitae sanctimo-

niam, maiorem vim patrandi miracula, quam ipse Antonius, Dei beneficio consecutus est. S. Romualdum quoque ad vitam Monasticam compulsi metus supplicij, ob homicidium a patre suo patratum, subeundi, cuius ipse quoque particeps fuerat. Et hunc vocationis modum Abbas Pafnutius apud Cassianum, appellat tertium, qui ex necessitate descendit: cum nos diuitius huius mundi vel voluptatibus obligati, ingruentibus repente tentationibus, qua vel mortis pericula comminantur, vel amissione bonorum ac proscriptione periclitantur, vel charorum morte compungunt, ad Dominum, quem sequi, in rerum prosperitate contemptimus, saltem inuiti properare compellimur. De talibus in Psalmo dicitur: Cum occideret eos, tunc quaerebant eum, & reuertebantur, & diluculo veniebant ad eum. Ideo S. Climacus monet, ne contentantur ij, qui mundo renunciant sine sapienter deliberatione. Quomodo autem per tribulationes & persecutiones, anima abstrahatur ab amore rerum mundanarum, quo imbuta est, pulchre declarat S. Gregorius Nyssenus: Quoniam anima per corporeos sensus quodammodo coalescit cum voluptatibus vitae, ac per oculos, bono materie colore delectatur, & auribus facili atque propensa est ad incundas audiciones itaque olfactu gustatu, tactuque, prout cuique horum sensuum conuenire, & natura accommodatum esse solet, vna afficitur; idcirco veluti clauo quodam, sentiendi vi, ad vitae voluptates affixa, difficultates ab his, quibus adhaerens coaluerit, auelli solet: & in modum restudium & cochlearum, veluti testaceo quodam tegmento illigata, impedita & tarda est ad eiusmodi motus, quippe totum simul trahens vitae pondus. Quamobrem cum ita sese habeat, etiam prehensu facili persequentibus existit, ad bonorum publicationis minas, aut accepto damno in aliqua alia re, ex iis, qua per hanc vitam expetuntur, facile concedens & summittens sese persequenti. Sed vbi viuus sermo, ut inquit Apostolus, efficax, & omni gladio acurior, penetrauerit in eum, qui vere fidem suscepit, & dissecuerit ea, qua male coaluerint, & consuetudinis vincula ruperit; tunc, cum tanquam pondus anima connexum, mundanas voluptates, veluti cursor quidam, ab humeris excusserit, leuis & expeditus, certaminum stadium percurrit, ipso certaminum praeside, duce, & adiutore viens ad cursum. Non enim spectat ea qua reliquit, sed qua petit: neque oculum conuertit ad id, quod a tergo iucundum est, sed ad propositum bonum contendit: neque damno rerum terrenarum contrahatur, sed lucro caelestium letatur. Propterea omne suppliciorum genus, tanquam subsidium & auxilium propositi gaudij, haud cunctanter excipit & admittit: ignem, tanquam materia purificatorem: gladium, tanquam directorem coniunctionis, qua mens cum materialibus & carnalibus coaluit: atque in summa, omnes & labores & dolores, quicunque excogitari possunt, tanquam medicamentum noxio voluptatis veneno aduersans, cupide atque parato animo suscipit. Quemadmodum enim biliosi, quique

superfluis humoribus abundant, amara remedia haud grauius forbent, vt per illa causa morbi efficiens expurgetur: ita qui ab inimico agitur: & ad Deum fugit, excipit verum aserbarum & aduersarum imperum, vt qui vim habeat voluptatis efficaciam extinguendi.

Conc. 2. in Psal. 32.

Quod autem etiam ad Deum & ad caelestia simul aduersitates ducant, sic docet S. Augustinus: Ferueamus in itineribus honorum operum, hoc est enim ambulare nostrum. Et si quando existunt tentationum pressurae, vnde non sperabatur, iam congregati velut in vltrem aquis maris, intelligamus, Dominum facere hoc ad disciplinam, vt excutiat à nobis male prouidentem de temporalibus securitatem, & dirigat nos in regnum suum, composito desiderio. Quod desiderium tribulationibus hinc atque hinc contundenibus producit, vt simus canori auribus Domini, tanquam tube ductiles. Dicitur enim & hoc in Psalmis: vt in tubis ductilibus laudemus Deum.

Psal. 97.

Decimum quintum incitamentum

239.

EST Dei benefica voluntas, quae nobis prodest partim positiuè, immittendo quasdam calamitates, in quibus nullum inuoluitur nos affligentium peccatum, partim ad satisfaciendum suae iustitiae, vel ad dandam nobis occasionem meritotum, permittendo ea, quibus alij nos cruciant, non sine suo peccato. Pro certo tenendum est, inquit S. Basilii, & consuetudinem etiam, dilationem cuiuscunque boni, atque adeo ipsam etiam eorum, quae Christi causa patimur, incommodorum tolerantiam, à Deo nobis proficisci. Idque probat illo dicto Apostoli: Vobis datum est pro Christo, non solum, vt in eum credatis, sed vt etiam pro illo patiamini, idem certamen habentes. Quicquid passi fuerimus ab inimico, non hoc inimicis deputandum est, inquit S. Augustinus, & non Domino Deo nostro. Vnusquisque malus apud se habet voluntatem nocendi, vt autem possit nocere, non habet in potestate. Vt velit, iam reus est, vt possit, occulta dispensatione prouidentiae Dei, in alium permittitur ad penam, in alium permittitur ad probationem, in alium permittitur ad coronam. Ad penam, quomodo permisi sunt alienigenae capere populum Israel, quia peccauerunt in Deum: Ad probationem autem, permissus est Diabolus in Iob: Ad coronam vero permisi sunt persecutores in Martyres. Ergo in quem permittitur, occulta dispensationis est prouidentiae Dei. Dei ergo permittentis voluntas, vt aliquid patiamur, debet nobis dulces reddere cruce, tanquam remota causa earum. Talis enim iustorum mos est, inquit S. Chrysostomus, vt quando aliquid propter Deum ferunt, non res ipsas, quae sunt, spectent, sed causam secum expedientes, faciliè omnia ferant. Quandoquidem & Paulus gentium Doctor, vincula, ad tribulationum abductions, quotidiana pericula, multas illas & intolerabiles afflictiones leues vocabat: non quia natura tales essent, sed quia causa, propter quam fiebant,

In Mor. Reg. 55. c. 1.

Phil. 1.

in Psal. 119. enar. 2.

h. 2. in Gen.

talem ei scientiam ingenerabant, vt neque aduerteret, si qua grauia talia obuenerent. Amor in Deum grauitatem molestiarum imminuit, neque sentiri sinis, dum nos inuaserint.

Decimum sextum incitamentum

IPSA praestantia tribulationis & crucis. B. Angela de Fulgino dixit cap. 20. Vita, alias 65, Scio, filioli mei, quod nobilitas & valor, qui exiit de tribulatione, non est nobis cognitus: quia si esset cognitus, esset de ea magna rapina & rapina, & quilibet raperet ab alio, de quo tribulari posset. Sanctos Martyres, inquit S. Chrysostomus, cum beatos vocamus, ob vulnera primim predicamus, mox ob praemia: prius ob plagas, & tum demum ob coronas repositas: praemia enim propter vulnera contingunt, & non vice versa. Ita B. quoque Paulus, non tam repositis sibi bonis, quam molestus propter Christum perferendus, gaudebat. clamatque dicens: Gaudeo in passionibus pro vobis. Et iterum: Non solum autem, verum & gloriamur in tribulationibus. Et rursum: Quoniam nobis donatum est à Deo, vt non solum in eum credamus, sed etiam pro eo patiamur. Est enim gratia verè maxima, dignum cenferi propter Christum aliquid pati, & corona verè perfecta, & merces futura retributione non minor: & hoc norunt, qui legitime ac feruenter Christum diligere sciunt. Sed magis hoc exaggerat alio in loco: Vincitum esse propter Christum (eadem autem est ratio de aliis persecutionum & aduersitatum generibus, imò maior, quia aliae iniuriar, praeteritum ab iniquis contra innocentes linguis profectae, affligunt hominem honestum magis, quam pro fide tolerata vincula & martyria, quia sunt minus speciosae, & commendationem apud alios, vti martyria, & honorem non conciliant, sed infamiam & contemptum, naturae nostrae vitiatæ valdè molestum) Vincitum inquit, esse propter Christum, est praclarior, quam esse Apostolum, quam esse Euangelistam, quam habitare caelos, fortasse est praclarior, quam sedere à dextris: est magnificentius, quam sedere super 12. sedes, quam collocari cum Angelis, quam esse vnum de potestatibus, quae sunt circa caelos, aut circa thronos. Vique adeo, vt nobis quodammodo inuideat Christus (loquendo humano more hyperbolicè) quod pati non possit crucem, dum eius serui pro eo patiantur. Ideo Tertullianus agens de Martyrum constantia, & ærumnis ac tormentis, Ci-caritices, inquit, illa vtrique inuidiose apud Christum, quia si Christus esset obnoxius inuidiae, pie inuideret, siue quia tanti illas facit, siue quia si opus esset, etiam nunc libenter pateretur pro nobis, vti S. Brigittæ & aliis reuelauit. Magnus profecto, inquit B. Laurentius Iustinianus beatitudinis est cumulus eorum, qui mundi persecutiones pro Christo percipiunt, non tamen minor est

240. hom. 5. de Anna.

Col. 1. 14. Rom. 5. 4. Phil. 1. 29.

Orat. 8. in Ep. Ephes.

I. de pen. dic. c. 61. S. Dion. Arcop. ep. 8. ad Demophil. S. Bi. Li. Reu. c. 30. 58. 59. & 1. 2. c. 12. & 17. c. 19. falc. am. c. 11. f. no.

est gloria Christi passionibus conformari. Commu-
nicantes (inquit Petrus) Christi passionibus, gaudete,
vt in reuelationem eius gloria gaudeatis exultantes,
& si exprobramini pro nomine Christi, beati estis,
quoniam quod est honoris, gloria, & virtutis Dei. &
quod est eius spiritus, super vos requiescit. Vtriusque
letitia ingens est causa, & persequi pro Christo, &
conformari Christo. De persecutione quidem merces,
& de conformitate prouenit honor. Nemo igitur ser-
uorum Christi sibi adscribat ad dedecus, si easdem
quas Dominus, perferat contumelias. Non decet om-
nino non decet Christianum opprobriis Christi esse
exortem, vt quemadmodum in futuro illius festinat
ad gloriam, ita in presentiarum eiusdem passione part-
icipet. Mollis est vtique dolor, & amaritudo dulces-
cit, si Mediatoris passionibus coaptentur. Ipsum audi
quid dicat: Memencote, inquit, sermonis, quem ego
dixi vobis: Non est seruius maior Domino suo. Non
est vnde queraris, si opprimaris à seculo, dum eadem
ipsum perpeffum fuisse cognoueris. Effene vis Domi-
no iustior? Ille innocens, impollutus, iustus, pius, &
sanctus, patienter sustinet, quod non debet; & tu
cum noxius, impudicus, impius, crudelis sis, & men-
dax, si quid patiaris aduersum muras, & exclamas:
Mundi odium tibi debes adscribere ad gloriam. Neme-
pe dum pateris te Christi membrum esse ostendis, at-
que in ipfius vivere corpore. Fecit se sicut te, vt te fa-
ceret sicut se. In eodem prorsus est corpore Christus, in
quo tu aliter tamen quam tu: Tu tanquam corpo-
ris membrum, ille tanquam corporis vita. Sicq; com-
positum est caput & corpus, & membra, in
vnitate Spiritus, & vinculo caritatis, vt quod pa-
titur corpus, patiatur & caput. Verè enim dum
tu pateris aliquid, patitur & caput tuum Chri-
stus, cui te fidelem feruum tolerando aduer-
sa demonstras, & fidem in eum tuâ patientiâ
comprobas. Nam, vt benè ait S. Cyprianus,
Tunc omne fides robur expenditur, tunc credulitas
comprobatur, cum in sermones vulgi atque in op-
probrium veneris: cumque te contra illos populares
infamias, religiosa mente firmaueris, conuincens sci-
licet ac repugnans, quicquid super personâ tuâ in in-
juriam Christi profanus sermo iactauerit. Præstan-
tissimum donum Dei est, gratia suscitandi mor-
tuos, at pati libenter pro Christo maius do-
num quam mortuos suscitare, vt ait S. Chry-
ostomus, & B. Baptista Verana loco supra ci-
tato; & quàm donum miracula patrândi, ait
B. Laurentius Iustinianus. Benè ergo scripsit
Saluianus: Qui putantur crucem portare, sic portant,
vt plus habeant in crucis nomine dignitatis, quàm in
passione supplicij.

Decimum septimum incitamen-
tum

241. **E**st Dei gustus, quem percipit, & ornamen-
 tum quoddam, quod ei accedit, ex tolera-
 tis æquo & hilari animo aduersitatibus no-

stris, nostro amoris proprio inuicundis. De-
 clarauit hoc Dominus in quadam reuelatio-
 ne factâ cuidam de S. Gertrude Virgine, pro
 quâ illa orabat: Hac pro quâ tu oras, est mihi li-
 tum electum, quod manibus meis portare affecto,
 suprema namque mihi est voluptas, & deliciaeque, in
 animâ huiusmodi castâ ac purâ morari. Ipsa rosa
 denique est mea suaviter olens. Patientia namque
 & in cunctis aduersis, eius gratiarum actio, suauis-
 simum mihi inferunt odorem. Postremò ipsa est cun-
 ctis celitibus dulcis suauisq; harmonia, quam
 efficiunt omnes ille, quas adeo æquanimitè fert ad-
 uersitates, veluti tinnibula aurea, in coronâ meâ
 suspensa. Et infra: Tanta huius anime delectatio-
 ne afficitur, vt sapenmerò dum ab aliis hominibus
 offendor, me ipsum in eâ quieturus inueniem, atque
 pressuram cordis atamie molestiam tunc corporis ei
 desinem. Quam dum tantâ, vt solet, gratiarum a-
 ctione suscipit, tantâ suffert humilitate ac patientia,
 tantâ denique illam deuotione, in vnione passionis
 meae mihi offert, omnino me reddit placatum, facit-
 que, vt innumeris hominibus illum amore parcam. Et
 libr. 3. cap. 3. scribitur: Cùm sancta Gertrudis
 nimietate cruciatu afflicta, obtinere niteretur à Do-
 mino, vt dolor lateris ipsius leniretur, Dominus sub-
 leuans brachia sua, ostendit, se quasi pro ornamento
 in pectore suo gestare dolorem, quem illa tolerauerat
 per diem. Cùm autem videret ornamentum il-
 lud quasi perfectum, nec ex aliquâ parte habere dese-
 ctum; exhilarata sperabat, quòd ex tunc etiam do-
 lor ipsius cessare deberet. Vnde Dominus subiunxit:
 Hoc quod deinceps patieris, huic ornamento addet
 splendorem. Videatur enim quamuis gemmatum, ta-
 men minùs fulgens ornamentum, tanquam aurum
 obfcuratum. Illa verò sequens tolerantia (quam tunc
 incidit) fuit pestis non adeò grauis, quin plus fatigaretur
 in eâ contrarietate delectationis quam acerbitate
 doloris. Et aliâ vice dixit ei Dominus: Ille mihi of-
 fert simplicem nummum aureum sine gemmâ, qui sine
 aduersitate, & tamen de voluntate diuinâ in omni-
 bus operibus suis Deo intendit, sed ille, qui in singulis
 operibus suis premitur aduersitate, & tamen de Diui-
 nâ voluntate non discordat, ille offert Deo aureum
 nummum cum probatissimâ gemmâ. Et aliâ vice
 dixit ei Dominus: Delicata semina magis delectan-
 tur penes se gestare olfactoriola delectabilia, quàm alia
 xema, quòd in eorum fragrantia delectentur, sic ego
 valde delector in cordibus eorum, qui grauamina sua,
 cum humilitate, patientiâ, & gratitudine fiducialiter
 committunt meae propriae pietati, quae diligentibus se
 vniuersa tam prospera quàm aduersa commutat in bo-
 num. Et Christus Dominus in quodam raptu,
 docuit B. M. Magdalenam de Pazzis: Omnes illas
 animas, quae participant sanguinem Iesu, hoc est, quae
 patiuntur in hoc mundo, esse leues & pulchras in con-
 spectu Diuinae Maiestatis.

1. Pet. 4.
 2. 4. 0.
 om. s. de
 nna.
 ol. 1. 1. 4.
 om. s. 3.
 hil. 1. 2. 9.
 rat. 8. in
 Eph.
 l. de laude
 ma. 1. 1.
 depa-
 c. c. 61.
 Dion.
 reop. 4.
 ad De-
 ophil.
 Br. 1. 1.
 eu. c. 10.
 59. &
 c. 1. 2.
 1. 7. c.
 ce. ant.
 1. 1. 10.

L. 1. c. 4. 11.
 fin. diu.
 piet.
 L. 3. c. 69.
 L. 4. c. 12.
 c. 18. Vite.

*Decimum octauum incitamentum*243.
Ser. 1 de
S. Andr.

Est victoria Diaboli, hostis acedè nobis infestis & grauis. Si saperet nobis tribulatio, inquit S. Bernardus, sic victus esset omnino diabolus, nec haberet penitus quod asferret, sufficeret nobis hoc vnum, aduersus duplicem malitiam inimici. Habet quippe nequissimus ille laqueos, habet & iacula: vitiose callidissimus venator hominum, solum sitiens sanguinem animarum. Alios telis appetit malitiosa cuiuslibet suggestionis, & in eis vulnerat multos, quorum tenuis est patientia. Alios voluptatibus irretire laborat, & in his includit multitudinem copiosam eorum, qui in terrâ repunt, aut volitant iuxta eum. Sic ergo gaudium in tribulatione, & iam non habet malignus vnde illiciat, non habet vnde deiciat: liberati sumus à laqueo venantium pariter & à verbo aspero. Nihil enim proficiet inimicus in eo, quem crux Christi delectat, si carnalem suggerit delectationem: & filius iniquitatis non apponet nocere ei, si ad exasperandum animum eius, quamlibet immittere tentauerit amaritudinem.

Decimum nonum incitamentum

243.

Tradit B. Laurentius Iustinianus in ligno vitæ tractatu de orat. c. 5. Afflictio, inquit, ac tribulatio patienter accepta, non mediocriter mentem ad orationem disponit. De hoc legitur Deut. 8. Affluxi te penuriâ & dedi tibi cibum manna. Nam prius exurit cordis rubiginem tristitia & tribulatio, & caligo vitiorum detegitur, deinde raptum & abunde incircumscripto lumine mens illustratur, atque in gaudia cuiusdam securitatis absorbetur, & quasi post defectum presentis vitæ, ultra se rapta in quandam nouitatem recreatur. Ibi mens ex immenso visionis superna rore aspergitur: ibi non se sufficere ad id ad quod rapta est, contempletur, & veritatem sentiendo videt. Hinc fit, vt qui multa hic heroicè patiuntur à linguis maledicis, soleant altissimo affectuosisimæ orationis dono, stabili, & permanenti, diuinitus confortari & recreari.

CAPVT SEPTIMUM.

Soluntur dubitationes circa tolerationem aduersitatum.

244.

Quæres primò: Cum aduersitates amoris proprio molesta, sint tantum bonum, licetne eas aliquando fugere, vel postquam inuaserunt nos, defendere nos, easque minuere excusatione aliqua vel aliis modis honestis?

Respondeo. Aduersitates huius vitæ esse triplices: aliæ sunt, quæ petunt ipsum salutis fundamentum, scilicet fidem. Aliæ sunt, quæ non tantum vni personæ, sed toti communitati nocent. Aliæ, quæ soli illi personæ, quæ aliquid patitur, nocent, sine damno communitatis, aut alterius. Si te inuadunt tribulationes primi generis, po-

tes & debes eas fugere, & declinare, & te in his defendere, ac tuam innocentiã propalare: quia tales tribulationes non solum personæ falsò inculpari, sed etiam communitati nocent, & aliis, qui inde scandalizari possent, si te crederent talem esse qualis diffamatus es. Ideò cum S. Antonius diffamatus fuisset ab Arianis, quasi illorum dogma sequeretur, relicta eremi, quam incolebat, solitudine (teste S. Athanasio in eius Vitâ) Alexandriam vsque descendit, & Catholica fidei contra Arianos specimen edidit, detestatus publicè Arianam hæresim. Sic S. Cyrillus insimulatus hæresis, purgavit se per epistolas, quæ extant in Actis Concilij Ephesini, collectis à nostro Theodoro Peltano. Sic S. Basilius, ambitionis & hæresis notam sibi à Neocæsariensibus iniustam, abolere conatus est, per epistolas aliquot, & per orationem, cui titulum præxit: *Aduersus eos qui calūniantur, quod tres Deos colamus.* Hoc spiritu bono ductus Agathon humillimus & mansuetissimus, teste Rufino, calumniis probationis causa lacessitus à quibusdam, quasi superbiæ vitio teneretur, & alios despiceret, ac pro nihilo haberet, atque detraheret, ac fornicationis vitio laboraret, non se defendit, quin potius ostendit se horum omnium reum (forte id de vitâ antea in seculo actâ intelligens) sed cum eum etiã hæresi infectum assererent, negavit se hac labe fœdatum: licet, inquit, in aliis multis peccatis obnoxius sim, tamè hæresis penitus non sum; absit hoc ab animâ meâ. Tunc omnes Fratres, qui ad eum venerant, prostrauerunt se in terram ad pedes eius, obsecrantes eum ac dicentes: Precamur te, Abba, vt nobis cur tanta vitia & peccata dicentibus nobis de te, in nullo commouis es, de verbo autem hæretici, valde se commouisti, & abominatus es nec sùfferre potuisti auditum: Dixit eis Senior: illis priores culpas, & peccata propter humilitatem (qua magna salus est anima) sustinui, vt peccatorem me esse crederetis & c. Sermonem autem de Hæresi, quem obiecitis, non potui sustinere, & valde abominatus sum, quia hæresis, separatio est à Deo. Hæreticus enim separatur à Deo vno & vero, & coniungitur Diabolo & Angelis eius. Alienatus enim à Christo, iam non habet Deum, quem exoret pro peccatis suis, quia ex omni parte perit. Alia autem peccata antea facta per penitentiam deleta, non separant hominem à Deo.

Si etiam talibus impetaris tribulationibus, quæ non tantum tibi, sed magis communitati nocent, eò quòd vel tuum Ordinem ob res tibi imputatas reddant infamem, vel sine hoc, te in officio aliquo constitutum impediunt, ne vllum fructum facias, qui præterdunt à tuis Superioribus ex tuo officio, tunc potes, imò debes, declinare tales cruces, & te defendere, imò si aliâ ratione non possis rebus tuis consulere, potes procurare modis debitis, cum debita resignatione, etiam loci & officij illius mutationem, si verè & non ex deceptione amoris proprij crucem fugientis, agnoueris, te

in